

ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى

۲

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

قوت قلم

ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى

2

نەشرگە تەييارلىغۇچى: سۇلتان ماخمۇت

شەنجاڭ خەلق نەشرىياتى

مەسئۇل مۇھەررىرى: ت. پەخرىدىن

ئۇيغۇر خەلق قوشاقللىرى (2)

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپخانىسى تارقتىدۇ
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇدىدا بېسىلدى
1981 - يىل 10 - ئاي 1 - نەشرى
1981 - يىل 10 - ئاي 1 - بېسىلىشى
كىتاپ نومۇرى: M10098.556
باھاسى: 0.22 يۈەن

نەشرىياتتىن

قولۇڭلاردىكى بۇ كىتاپ نەشرىياتىمىز تەرىپىدىن 1980 - يىلى 2 - ئايدا نەشر قىلىنغان «ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى» نىڭ ئىككىنچى توپلىمى. بۇنىڭغا يولداش سۇلتان ماخمۇتنىڭ قۇمۇلدا توپلىغان خەلق قوشاقلىرى كىرگۈزۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدىكى «يولەن ناخشىسى» «قىز كۆچۈرۈش ناخشىسى» غا ئوخشاش قوشاقلار بىرىنچى توپلامدا بولسىمۇ، بىر ئاز ئۆزگىچىلىگى بولغاچقا، تەتقىق قىلىشتا پايدىلىنىش ئۈچۈن تەكرار ئېلىندى.

بۇ توپلامغا كىرگۈزۈلگەن قوشاقلارمۇ خەلق ئارىسىدا كەڭ تارقىلىپ يۈرگەن قوشاقلارنىڭ يەنە بىر قىسمى. بىز مۇشۇ شەكىل بىلەن خەلق قوشاقلىرىنى داۋاملىق نەشر قىلىپ تۇرماقچىمىز. كەڭ كىتاپخانىلارنىڭ ۋە خەلق قوشاقلىرىنى توپلاۋاتقان يولداشلارنىڭ يېقىندىن ياردەمدە بولۇشىنى ۋە پىكىر بېرىشىنى ئۈمىت قىلىمىز.

مۇندەرىجە

1. تارىخىي قوشاقلار 1
- شىگىشگشا ھەققىدە 1
- "پالاندى"لارنىڭ ئاھ-زارى 4
- زىنداندىكى توختاخۇن ھەققىدە 7
- ئايىمخان ھەققىدە 9
- مىرزا گۈلۈم تاڭ ئاتۇر 10
- تومۇر خەلپە ھەققىدە 11
- 1931-يىلقى دىخانلار قوزغىلىڭى ھەققىدە 13
- يالغۇز تۇيۇم ناخشىسى 15
2. غېرىپ-مۇساپىرلىق قوشاقلرى 17
3. مۇھەببەت قوشاقلرى 27
- نازىگۈل ھەققىدە 98
- زەيتۇنخان ھەققىدە 99
- باسما كوينەكلىك جۇگان 101
- قارا كوز 101
- ئاتاڭ قىچقاردىمۇ كەكلىك 102
4. مەشرەپ بىيىمتلىرى 103

103	 يار سەنەم
106	 يولەن ناخشىسى
107	 قىز كوچۇرۇش ناخشىسى
108	 يۈز ئاچقۇ ناخشىسى
110	 يارەي ناخشىسى
116	 5. باشقا مەزمۇنلاردىكى قوشاقلار

1	 1
2	 2
3	 3
4	 4
5	 5
6	 6
7	 7
8	 8
9	 9
10	 10
11	 11
12	 12
13	 13
14	 14
15	 15
16	 16
17	 17
18	 18
19	 19
20	 20
21	 21
22	 22
23	 23
24	 24
25	 25
26	 26
27	 27
28	 28
29	 29
30	 30
31	 31
32	 32
33	 33
34	 34
35	 35
36	 36
37	 37
38	 38
39	 39
40	 40

1. تارىخىي قوشاقلار

شىڭشىڭشا ① ھەققىدە

شىڭشىڭشا دىگەن گوبى

ئىككى تاغنىڭ ئاراسى.

قۇمۇل يولىغا قاراپ،

ئاقتى كوزنىڭ قاراسى.

شىڭشىڭشانىڭ ئارلىغى

ئۇچىۈز ئاتمىشنىڭ يولى ②.

شىڭشىڭشاغا تولا قاتراپ،

يىرتىلدى پىخەينىڭ سوڭى.

① شىڭشىڭشا — قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ گەنسۇ ئۆلكىسىگە

تۇتاشقان يېرىدىكى قىسنىچاق تاغ جىلغىسى. بۇ قوشاقلار قۇمۇل

ۋاخى شا مەخسۇت دەۋرىدە شىڭشىڭشاغا يول ياساش ئۇچۇن

ئالۋاڭغا تۇتۇلغان ئەمگەكچىلەر تەرىپىدىن توقۇلغان ۋە خەلق

ئاغزىدا ناخشا بولۇپ ئېيتىلىپ كەلگەن.

② قۇمۇل بىلەن شىڭشىڭشا ئارىلىغى تەخمىنەن 360 يول

يەنى 180 كىلومېتىردەك كېلىدۇ.

شىڭشىڭشا ئوزى گوبى،
تاغ ئىچىدە يول ئاچقان.
گاڭنىڭ ① دەستىدىن خەقلەر
قۇمۇلدىن يىراق قاچقان.

شىڭشىڭشانىڭ يولىدا
گوبى بىلەن تاغلار بار.
بۇ يولدا ئازاپ چەكتۇق،
دىلدا ئاچچىق داغلار بار.

شىڭشىڭشاغا ماڭغاندا
يولدا ئولدى ئاتلىرىم.
ئايىغىغا تاش پاتتى،
كۆككە يەتتى ئاھلىرىم.

ئۈچ يىل ھەيدەپ ھارۋىنى
ئىككى قامچا چۈشۈردۈم.
ئەلتومۇر ② دە ياتقاندا،
ئاتا - ئانامنى چۈش كوردۈم.

ئات - ھارۋىلارنى ھەيدەپ
كۈشۈيگە ③ بارغىچە كەچ بولدى.

① گاڭ — ۋاڭ

② ئەلتومۇر — جاي (ئوتەڭ) ئىسمى.

③ كۈشۈي (ئاچچىقسۇ) — جاي ئىسمى

ئاچچىق سۇنى بىز ئىچىپ،
تاڭ ئاتقۇزماق تەس بولدى.

كۈشۈينىڭ سۈيى ئاچچىق،
مەنزىلى ئاندىن قاتتىق.
گەنچەي^① لەرنى ھەيدەتكەن
شاڭيۈ دىگەن مۇناپىق.

شا مەخسۇتنىڭ زۇلمىتى
شىڭشىڭشانى كورسەتتى.
ئىككى تال قامچا بېرىپ
دىڭگىرما^② نى ھەيدەتتى.

شا مەخسۇتنىڭ دەۋرىدە
ھالىمىز ئېغىر بولدى.
كەجو^③ لارنى كوتىرىپ
مۇرىمىز يېغىر بولدى.

ئىگىز تاغنىڭ باغرىغا
ئاقتى يامغۇر تامچىسى.

① گەنچەي — ھارۋىكەش.

② دىڭگىرما — سوك - سوك ئات.

③ كەجو — تەختىراۋان.

ئاتا-ئانىدىن ئايرىغان
زالىم گاڭنىڭ ① قامچىسى.

“پالاندى” لارنىڭ ئاھ - زارى

نوم ② دىگەن بىر چەت يېزا،
ھەجەپ ئىسسىق جاي ئىكەن.
خەلقنىڭ دەرمانى يوق،
ئەتراپى جاڭگال - ساي ئىكەن.

نوم دىگەن سۇ ئايىقى،
يۇلغۇن، تىكەننىڭ سانى يوق.
ھاۋاسى ئىسسىق، جارى ③ قاتتىق،
خەلقنىڭ ئىمكانى يوق.

نوم دىمەڭلار، نوم دىمەڭلار،
نوم دىگەن زىندان ئىكەن.

① گاڭ — قۇمۇلدا ۋاڭ سوزى ئورنىدا ئىشلىتىلىدۇ.

② نوم — ئاراتۇرۇك ناھىيىسىنىڭ تاشقى موڭغۇلىيە چېگرىسىغا
يېقىن چەت يېزىسى بولۇپ، ئۆتمۈشتە ۋاڭ تەرىپىدىن قارىلانغان.
لار مۇشۇ جايغا پالانغان. بەزىلىرى شۇ جايدىكى زىندانغا
سېلىپ چىرىتىۋېتىلگەن.

③ جارى — ۋاڭنىڭ بۇيرۇقى، پەرمانلىرى.

يوللىرى قارغۇ تىكەن،
خەلىقلىرى ئالۋاڭدىكەن.

بەك غېرىپ بولدى كىشى
باغراش دىگەن تاغ ئىچىدە،
قانىتىم بولسا ئۇچارمەن
قاپ - قاراڭغۇ كېچىدە.

كەلمىگەن يەرگە كېلىپ
ئەندىشىدە قالدى كىشى.
چەككىلى تاماكا يوق،
مۇڭداشقىلى نەدە كىشى.

زور كىنىڭ ① باشقا چىمىقام
كورۇندى قۇمۇل باغلىرى.
ئاھ ئۇرۇپ قان يىغلىسام،
سىرىلدى سەرۋەڭ ② تاغلىرى.

قۇمۇلۇمغا كېتىمەن،
نوملىرىڭ قالسۇن ساڭا.
"دولتىڭ" نى خويما كوردۇم،
رۇخسىتىڭ بولسۇن ماڭا.

① زوركى — تاغنىڭ نامى.

② سەرۋەڭ — تاغنىڭ نامى.

*

ھاراق دىگەن ئاچچىق نىسە
 شىڭ - شىڭ قاينايىدۇ.
 چىڭ گاڭ غوجام كايىپ قالسا،
 نومغا پالايىدۇ.

ئوم دىگەنمۇ، باي ① دىگەنمۇ
 پاشانىڭ يۇرتى.
 پالسىمۇ، ئولتۇرسىمۇ
 پاشانىڭ مەيلى.

كۈچ - قۇدرەتلىك ئىگەم ئاللا
 ئالەمنىڭ شاھى.
 خۇدايمغا يەتمەمدىكەن
 بەندىنىڭ ئاھى!

*

ئەي كارۋ پەلەك نىمە دىسەم
 بولۇر كىن سېنى؟
 زۇلۇم - كۈلپەت ئارقىنىدا
 چىرمادىڭ مېنى.

① باي - ئاراتۇرۇك ناھىيىسىدىكى بىر جاي.

زىنداندىكى توختاخۇندەك،
قىيىنلىق مېنى.
دەرت - ئەلەمدىن بىردەم خالى
قىلمايدىك مېنى.

قىيىنلىق مېنى، قىيىنلىق مېنى
ئۇۋالىم باردۇر.
قىيامەتكە بارغىنىمدا
سوراغىم باردۇر.

زىنداندىكى توختاخۇن ① ھەققىدە

يالغۇز جىگدە ئۈستىگە
سىغىزخان قونۇپ سايرىدى.
گاڭ غوجام كايىپ قىلىپ
پىتىرنى نومغا پالدى.

① توختاخۇن، ئاڭكۆڭۈل ئەمگەكچان دىخان بولۇپ، ئۇنى قۇمۇل ۋاڭى شامەخسۇت يوقىلاڭ تۆھمەت بىلەن نومغا پالاپ، شۇ جايدىكى زىندانغا سولتىۋەتكەن. توختاخۇن بىر ئامال بىلەن زىنداندىن قېچىپ چىققان بولسىمۇ، بىراق ئۇنى ۋاڭنىڭ چاپار-مەنلىرى تۇتۇۋېلىپ زىنداندا قىيىنچىلىق ئۆلتۈرۈۋەتكەن. توختاخۇن توغرىسىدا خەلق ئىچىدە داستان پەيدا بولغانلىقى مەلۇم، بىز ئاراتۇرۇك ناھىيىسى ۋە نومغا بېرىپ بۇ داستاننى خېلى كۆپ سۈرۈشتۈرۈپ باققان بولساقمۇ تاپالمىدۇق. پەقەت كىشىلەرنىڭ ئېسىدە قالغان يۇقۇرقى بىرقانچە كوپىلىت قوشاقنى خاتىرىلىۋالدۇق.

مەن كېتەر مەن نومغا ئەمدى
 ھەۋىخان، توقاچ يېقىڭ
 ئۈچ بالام قالدى يېتىم
 خار ئەيلەسەي ئېزىز يېقىڭ.

نومدا مەن كەتسەم ئولۇپ،
 كوزۇمنى قۇزغۇنلار چوقۇر.
 گاڭ غوجامنىڭ قىلمىشىغا
 بارچە ئەل لەنەت ئوقۇر.

قاراڭغۇ زىندان ئاستىدا،
 ياتىمەن ئاھلار ئۇرۇپ.
 قانغىدەك سۇ ئىچمىدىم
 تەنلىرىم كەتتى قۇرۇپ.

قاچتىم ئەجەل زىنداندىن،
 ماڭدىم چىغىر يول ياقىلاپ،
 قوغلىدى جىسەكچىلەر
 سۈرەن سېلىشىپ ۋاقىراپ.

مەن يۇرتۇمغا يېتىۋالسام،
 دىلدا نە ئارمان ئىدى.
 باللىرىمنى كورۇۋالسام
 ماڭا كوپ دەرمان ئىدى.

مەن قومۇشلۇقتا تۇتۇلدۇم
ئەمدى ھالىم نە بولۇر...
يالماۋۇز پايلاقچىلار
مېنى كالتەكلەپ ئۇرۇر.

ئايىمخان ① ھەققىدە

زىندان تېمى ئىگىز تام،
ئۇنىڭ ئىچى گورۇستان.
ئەرەنلىكچە بەل باغلاپ،
شېھت بولغان ئايىمخان.

ئايىمخاننى ئېپ چىقتى،
تورت تەرىپىنى توزاپ.
بېشىنى ئالۇر چاغدا
قىلىۋى قايان دەپ سوراپ.

تۇلۇن ئايدەك ئايىمخان
پەرىزاتتەك يارالغان.

① ئايىمخان قۇمۇلدا تۇغۇلۇپ ئۆسكەن ناھايىتى گۈزەل،
ئەقىللىق ئايال ئىكەن. قۇمۇل ۋاڭى ئۇنى ئۆزىگە خوتۇن بۇلۇشقا
زورلايدىكەن. ئايىمخان ۋاڭنىڭ بۇ تەلىۋىنى قەتئى رەت قىلىدۇ.
ۋاڭ بۇنى ئاڭلاپ ئايىمخاننى نوم دىگەن جايغا پالاپ،
زىندانغا سالىدىكەن. ئايىمخان داۋاملىق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكى
ئۈچۈن ئاخىر ئۆلۈمگە بۇيرۇلىدىكەن.

ئوزەڭ شېھىت بولساڭمۇ،
نامىڭ ئۈلگە تارالغان.

مىرزا گۈلۇم تاڭ ئاتۇر

ئاسماننى بۇلۇت باستى،
كورۇنمەيدۇ يۇلتۇز - ئاي.
قىزىلگۈلدەك يارىمىدىن
ئايرىۋەتتى قازى، باي.

زوراۋانلار دەستىدىن
ھەجەپ تولا خارلاندىم.
جۇدا بولۇپ جاناندىن،
مەنمۇ نومغا پالاندىم.

كۆك ئاسماندا ئاي ياتۇر
مىرزا گۈلۇم، تاڭ ئاتۇر.
تاڭ ئاتقاندا ئامرىغىم،
بىزنى جەم قىلىپ قاتۇر.

تومۇر خەلپە ① ھەققىدە

تومۇر خەلپە ئاتلاندى
ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك.
دۈشمەن ئەسكىرى قاچتى
جاڭگالدىكى توڭگۇزدەك.

ئۈچ كۈرە بۇغداي ئۇن تارتتى،
بىر چۈشلۈككە ئاش بولدى.
تومۇر خەلپە دىگەن باتۇر
دىخانىلارغا باش بولدى.

دۈشمەنلەرمۇ ئاتىدىكەن،
يەرنى كولاپ ياتىدىكەن.
تاغچىلارمۇ ئاتىدىكەن،
مىڭسىنى چاپچىدىكەن.

كۈتەل بېشى تەڭشىندە ②
تەسكەن ③ ئوتۇن چاپتۇق بىز
قىرىن بىلەن شەر سوقۇپ،
ئوتتۇرسىدا ياتتۇق بىز.

① تومۇر خەلپە — 1912 - يىلى قۇمۇلدا قوزغالغان
دىخانىلار قوزغىلىڭىنىڭ رەھبىرى.

② كۈتەل، تەڭشىن — يەر ناملىرى.

③ تەسكەن — بىر خىل گىيا.

ئۈچ يىل ياتتۇق شۇ يولدا،
ئارچا بىلەن ئوت قالاپ.
باپلايلى دەپ راسلىنىپ،
دۈشمەن يولغا قاراپ.

قۇرايلىقمۇ ① تومۇرخان،
پۈتۈن تاغلىق قوزغالغان.
غول ئىچىدە چېرىكلەر
مىڭسىدىن قان چاچقان.

خويما قاتتىق جەڭ بولدى،
كۈشۈتىدىكى ② دەڭدە.
جىڭ تەي بىلەن ئېتىشىپ،
سىيىت ئولدى شۇ يەردە.

تومۇر خەلپە خوشەنزە،
ياۋغا ئوقلار يىگۈزدى.
مەن - مەن دىگەن دارىننى
قاراڭ، خوش - خوش دىگۈزدى.

كۈشۈتىنىڭ داۋانىدا
ئات كوكسىدە جۇغۇلا.
تومۇرنى تۇتۇپ بەردى،
مەمەت قۇلىدەك دوغۇلا(ر).

① قوراي، ② كۈشۈتە - جاي ناملىرى.

قوراي يولى ھەيۋەتلىك،
ئۇنىڭ ئىچى زارەتلىك.
مۇرادىغا يەتمىگەن
تومۇر خەلىپە رەمەتلىك.

1931 - يىلقى دىخانىلار قوزغىلىڭى ھەققىدە

خوجىنىياز، سىز ئەمدى
ئادالەتلىك جەڭ قىلىڭ.
ھەممە تاغنىڭ چوڭىنى
ئۆزىڭىز بىلەن تەڭ قىلىڭ.

خوجىنىياز لۇيچاڭ بولۇپ،
تاغ ئىچىدە جەڭ قىلغان.
باتۇرلارچە سوقۇشۇپ،
ئولۇك بىلەن شەر قىلغان.

يىتىم بۇلاققا ① بارغاندا،
پازىل دوغدىن تەر چىقتى.
بەش چېرىكنى ئولتۇرۇپ،
ئىمىن پالگان ئەر چىقتى.

① يىتىم بۇلاق — جاي ئىسمى.

ئىمىن پالگان ئەر چىقىپ
 سالوۋا ① غا باشلىدى.
 ئۇندىن قاچقان دۈشمەنلەر
 بەرەم توننى تاشلىدى.

ئىمىن پالگان ياخشى ئەر،
 ھەممە ئىشنى ئۈپلىگەن.
 ھۈركۈپ قاچقان دۈشمەننىڭ
 توغراققا بېشىنى كەپلىگەن.

ئابدۇنياز دۇيجاڭ بولۇپ،
 ھەممە ئىشنى باشلىدى.
 ئىچىدە ئوي - پەمى يوق،
 قاملاشتۇرالمىي تاشلىدى.

قاملاشتۇرالمىي تاشلىغىنى،
 خوتۇنى ئۇنى باشلىغىنى.
 ھەممە خالايدى بىلىڭلار
 ئۇنىڭ يۈەشاق باشلىغىنى.

سادىر قورمال ياخشى ئەر،
 ھەممە ئىشنى ئۈپلىگەن.
 ھوجۇم قىلغان چېرىكنىڭ
 بىرىنى قويماي قوغلىغان.

① سالوۋا — جاي ئىسمى.

ئاتاڭلار بولۇر رازى،
ئاتاڭلار بولۇر رازى.
ئولسەڭلار شېھىت ئولزڭلار
قالساڭلار بولۇپ غازى.

نىياز بەگ تۇلۇم چاشقان،
ئالۋاڭنى تولا چاپقان.
خەلق قوزغىلىپ چىقسا،
توشقاندىك بەدەر قاچقان.

ئىگىز تاغنىڭ ئارقىسىدا
كاتتا - كىچىك شەرلەر بار.
دۈشمەنلەرنى تىكىلەتكەن
بىزدە پالگان ئەرلەر بار.

بىز ئولسەك ئولۇپ كەتتۇق،
ئەل - يۇرتلار ئامان قالسۇن.
بىزنى دىگەن يارەنلەر
ئولمەستىن ھايات قالسۇن.

يالغۇز تۇيۇم قوشىغى

يالغۇز تۇيۇم بىر پارچە تاش،
بۇلۇتنى قۇرغان.

ئاتىشى ئالتە گۈدەكنى
بۇغدايدەك ئورغان.

يالغۇز تۇيۇمنىڭ ئارقىسى
قاچقاراي سايىدۇر.

ئەمەر باتۇر مېنىڭ ئاتى
كۆك ئالا تايىدۇر.

كۆك ئالا تايىنى مېنىڭ،
شامال دەك چاپقان.

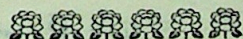
مەن - مەن دىگەن يارانلارنىڭ
ھالىنى سورىغان.

يالغۇز تۇيۇم يالغۇز خادا،
سۇلارنى سەپكەن.

ئوزى پېقىم، كۆڭلى سۇنۇق،
ئاسماننى تەپكەن.

ئومەر باتۇر خاس ئەر ئىدى،
ئالەمدىن ئاشقان.

ئاتنى قويۇپ، تايىنى مېنىڭ،
خوتەنگە قاچقان.

2. غېرىپ - مۇساپىرلىق قوشاقلىرى

غېرىپ بولدۇم، غېرىپ بولدۇم،
غېرىپ بولغانغا يىغلايمەن.
كەشنىنىڭ يۇرتىغا بېرىپ،
يىتىم بولغانغا يىغلايمەن.

ئاققىنا گۈمبەز ئىچىدە،
ئاقىرىپ ياتقان ئانام.
بى ۋاقىت كوزنى يۇمۇپ،
بىزنى يىتىم قىلغان ئانام.

ئاتام بولسا، ئانام بولسا،
غېرىپ بولماس ئىدى باشىم.
غېرىپىلىقتا تولا يىغلاپ،
كوزۈمدە قالغىدى ياشىم.

غېرىپ دەيدۇ، غېرىپ دەيدۇ،
غېرىپ بولماسقا چارەم يوق.

پېشانەمگە پۇتۇلگەننى،
مېنىڭ تارتماققا چارەم يوق.

دۇتتارمىنىڭ تارى يوق،
ئۈزەم چالماققا چارى يوق.
دەردى بارلار تىڭشايدۇ،
دەردى يوقنىڭ كارى يوق.

ئاق ئەلەم، يېشىل ئەلەم،
يارىمنىڭ قېشى قەلەم.
ھىچ كىشىگە كەلمىسۇن،
ھاڭا كەلگەن دەرت - ئەلەم.

قارىسام كۈزۈم يەتمەس،
قىچقارسام ئۇنۇم يەتمەس.
بېشىمغا بالا كەلدى،
يىغلىماي كۈنۈم ئۈتمەس.

بېغىڭ بەكمۇ ھاۋالىق،
كورسەم كوڭلۇم سەگىدۇ.
يۇرتۇمنى خىيال قىلسام،
كۈزۈمدىن ياشم ئەگىدۇ.

ئاشخانغا مەن كىرسەم،
چىنتەخسىدە ئاش كەلدى.

يۇرتلارنى خىيال قىلسام،
قارا كوزۇمگە ياش كەلدى.

ماشرەڭ چاپنىم بارتى،
ئوت چاچراپ كويۇپ كەتتى.
جېنىمىغىنا شۇ ئاتام،
يامان چاغدا ئولۇپ كەتتى.

ھاراق ئىچىدۇ دەيدۇ،
تاماكى تارتىدۇ دەيدۇ.
ھەركىم ھەرنىمە دەيدۇ،
دەرت كەلمەيدۇ، بىلىمەيدۇ.

ئالما شېخى، گۈل شېخى،
ئەگمىگىچە قايرىلماس.
غېرىپىلىقتا سويىگەن يار
ئولمىگىچە ئايرىلماس.

ئىشىك ئالدى كەڭ ئېرىق،
كەڭ ئېرىقتا مىڭ بېلىق.
سەن ئۇ يەردە، مەن بۇ يەردە،
سەن مۇساپىر، مەن غېرىپ.

قۇمۇل شەھرىدىن چىقسام،
مېنى يوقلار كىشى بارمۇ؟

غېرىپلىقتا ئولۇپ كەتسەم،
ماڭا يىغلار كىشى بارمۇ؟

قازاندەك قاينىدىم، تاشتىم،
كېزىپ چوللەر، داۋان ئاشتىم.
غېرىپلىق شەھرىگە چۈشتۈم،
مېنى يوقلار كىشى بارمۇ؟

قېنى قوۋمى - قېرىنداشىم،
بۇ يولدا يوقمۇ يولداشىم.
كوزۇمدىن قان ئاقار ياشىم،
مېنى يوقلار كىشى بارمۇ؟

ئاشارمەن دەشت بىلەن سەھرا،
كېزەرمەن چول بىلەن دەريا.
كىيىكلەرگە بولۇپ ھەمرا،
مېنى يوقلار كىشى بارمۇ؟

تۇرارغا تاقىتىم يوقتۇر،
كېتەرگە ھالىتىم يوقتۇر.
كاككۇكلار بۇنى ئوقتۇر،
مېنى يوقلار كىشى بارمۇ؟

قۇم قازان تۇتقان بىلەن،
قولۇمدا يوقتۇر قارىسى.
غېرىپ بولۇپ يىدىم تاياق،
دولامدا كوپتۇر يارىسى.

نەقىلاي، نىمە قىلاي،
بۇ ئولۇمگە چارى يوق.
مەن ئولۇپ لەھەتتە ياتسام،
ھېچ كىشىنىڭ كارى يوق.

يارىم بولسىدى مېنىڭ،
غېرىپ بولماس ئىدى ياشىم.
غېرىپلىق شەرىدە يىغلاپ،
كۆزۈمدە قالسىدى ياشىم.

ساماندىك ساغىرىپ بولماس،
بۇلۇتتەك ئاقىرىپ بولماس.
قىممەتلىك، ئېزىز جاننى،
يامانغا خار قىلىپ بولماس.

ئېرىقنىڭ تېگى قاتتىق،

چاپاي دىسەم كەتمەن يوق.

دەردىنى ئېيتاي دىسەم،
ماڭا ئوخشاش دەتمەن يوق.

مەن ئولسەم ئېتىم يۇتەر،
بېشىمدىن شامال ئوتەر.
مېنى دىگەن دوستلىرىم،
ئاھ ئۇرۇپ يىغلاپ كېتەر.

قوش غېرىپ بولدى كىشى،
باغراش دىگەن تاغ ئىچىدە.
قانتىم بولسا ئۇچارمەن،
قاپ - قاراڭغۇ كېچىدە.

تاغدا كىيىك بالىسى،
سەنىۈ يەتتىم، مەنىۈ يىتتىم.
مەن سېنى يوقلاي دىسەم،
يوقتۇر مېنىڭ ئاق بوز ئېتىم.

ئاتا - ئانام كويۇڭى داغ،
ئولۇپ كېتەرنى بىلىمدىم.
بۇ مېنىڭ ئولان ① بېشىم،
مۇڭغا قالارنى بىلىمدىم.

① ئولان — ئەركىن

مەن ئاتام دەپ يىغلىسام،
ياشىم كوزۇمدىن قۇرىماس.
توختىسا توختار يېشىم،
ئاتامغا ھىچكىم ئوخشىماس.

مەن بۇياقتىن قارىسام،
يۇرتۇم مېنىڭ تۈز كورۇنەر.
شۇنچە خەق ئاراسىدا،
جانىم بالام ئۈز كورۇنەر.

مەن ئۈزەم كىچىك بالا،
ئىككى توقۇم سالدۇرمىدىم.
كىشىنىڭ يۇرتىغا كېلىپ،
كىچىكلىكىنى چاندۇرمىدىم.

باغىڭغا كىرەر بولساڭ،
قولۇڭغا پەنەر ئالغىن.
شەرىڭگە مۇساپىر مەن،
ھالىمدىن خەۋەر ئالغىن.

نە قىلاي، نە قىلاي،
غېرىپ كوڭۇلنى ئۇلماي.
ئەر بولسام كەتمەسمىدىم،
ئىچىمگە دەرتنى سولماي.

ھەجەپمۇ تاڭ ئاتمايدۇ،
مەن بىلەن قېرىشقاندەك.
غېرىپ مەن، مۇساپىرمەن،
لاچىن سوققان توشقاندەك.

غېرىپ ئەۋارىدۇر كوڭلۇم،
ماڭا تىپ - تىنچ ماكان بولماس.
غېرىپلىقتا ئولۇپ كەتسەم،
خۇنۇم ئەلگە ئايان بولماس.

ئالتىنچى ئاينىڭ ئاپتۇدا
كويىدى پىشانەم.
ئولۇپ كەتسەم قالۇرمۇ
نامۇ - نىشانەم.

قارلار يىغىپ ياز بولمايدۇ
باغراشنىڭ تاغى.
دەرت كەلگەندە پايلىمايدۇ
يۈرەكنىڭ داغى.

ئاتام بىلمەس، ئانام بىلمەس
مېنىڭ ھالىمنى.

ئىگەم ئاللا ئۆزى بىلەر
سارغايفانمىنى.

ئاتىلىقلار ئاتام دىسە
قۇيۇلدى ياشىم.
ئانىلىقلار ئانام دىسە
ئېگىلدى ياشىم.

بۇ دۇنيادا ئۈچ نەرسە بار
ئىزدەپ تېپىلماس.
بىرى ئاتا، بىرى ئانا
بىرى قېرىنداش.

قېرىنداشنى يەرگە سېلىپ
تېرىسام ئۈنمەس.
كۈز يېشىمنى دەريا قىلىپ
سۇغارسام قانماس.

قارا كېچە، قارايغاچ
مېنىڭ يولداشم.
يوپۇرمىغى شىلدىرلايدۇ
توكۇلدى ياشىم.

ئاتلار ئورۇق، يوللار يىراق
تەستۇر يەتمەشم.

غېرىپلىقنىڭ ئازاۋىدىن

قاتماقتا بېشىم.

ئاتام مېنى نەدە دىسە

چول يەردە دەڭلار.

كوزىدە ياش، كوڭلىدە غەم

يۇرىدۇ دەڭلار.

غېرىپتۇرمەن، غېرىپتۇرمەن

زار يىغلاپتۇرمەن،

غېرىپلىقتا زەپىرەڭدەك

سارغىيىپتۇرمەن.

بۇ مېنىڭ سارغايغىنىم

غېرىپلىغىمدىن.

ئويناپ كۈلۈپ يۈرگىنىم

تەرىكلىگىمدىن.

3. مۇھەببەت قوشاقلارى

گۇلا بولسا گۈل بولامدۇ،
قاتى - قاتى بولمىسا.
يار دىگەنگە يار بولامدۇ،
ئېتىقادى بولمىسا.

ئاتنىڭ ئوبدىنى بولسا،
تاغنى يايلىمايمەنمۇ.
يارنىڭ ئوبدىنى بولسا،
جاننى خەجلىمەيمەنمۇ.

قارا قاشىم بار مېنىڭ
كويدۇرمە قاش لازىم ئەمەس.
بىر ئاداشىم بار مېنىڭ
ئىككى ئاداش لازىم ئەمەس.

بارار يوللىرىم تۈزدۈر،
كېچە ماڭا كۈندۈزدۈر.

مېنى ھەرگىز توسماڭلار،
يارىم ئۆيدە يالغۇزدۇر.

يارىم ياتىدۇ غەمدە،
گۈلنىڭ تۇۋىدە - نەمدە.
مەن بۇيەردە ناخشا ئېيتسام،
يار كۆيىمەمدۇ ئەلەمدە.

ئۇلۇغ دىيىنى كەزدۈرگەن
گۈلاڭ ① تاغدىكى مۇزدۇر.
يۈرگىمگە ئوت سالغان،
كوڭلى تاش قارا كوزدۇر.

بارغىچە يوللار قاراڭغۇ،
جۇپ چىمراق نەدىن كېرەك.
يارغىنەم يالغۇز تۇرامدۇ،
يارغىمۇ ھەمرا كېرەك.

گۈللەر تېرىدىم تۈزدە،
ئېچىلىدۇ كەچ كۈزدە.
سىز باققان ئۈچۈن بىزگە،
بىزنىڭ كوزىمىز سىزدە.

① گۈلاڭ - ئىگىز.

ئوقۇيمىز خوجا پىز ①نى،
خۇدا ئايرىمىسۇن بىزنى.
ئەقىللىق ۋاپادارم،
دەيەن ئولگىچە سىزنى.

بىز كىرگەن قومۇشلۇققا
يولۋاسلار كىرەلمەيدۇ.
بىز سويگەن گۈزەل يارنى
خان - بەگلەر سويەلمەيدۇ.

بىزنىڭ باغدا جىنەستە،
تۈگەپ قاپتۇ يىمەستە.
كېلىك يارىم ئوينايلى،
ئۇل خالايدىق بىلمەستە.

ئويگە كىردىم، تورگە باقتىم،
توردە بىر ئاي ئولتۇرۇر.
قاشلىرى قىيغان قەلەمدەك
كۈزلىرى ئويناپ تۇرۇر.

ئىشەك ئالدى قۇم بولسا،
قاپاق تېرەك ئۈسمەمدۇ؟

① خۇجا پىز - پارس شائىرى خوجاھاپىز شىرازى.

كوڭۇلدىكى يار بولسا،
كوڭۇل تاغدهك ئوسمەمدۇ؟

بەلۋېغىنىڭ يوقىدىن
بېلىمگە باغلىدىم ياغلىق.
ئەل مېنى ساراڭ دەيدۇ،
يار دەردىدە مەن ئاغرىق.

ئىشك ئالدى قارياغاچ،
پالتا ئۇرسام تېگى تاش.
سېنى ئالسام ئارمان يوق،
جاننى ئالغان قەلەمقاش.

ماڭا قاراپ ئېگىلىمەس
باغدىكى قىزىل ئالما.
مەن غېرىپ بىچارىنى
دوزاق ئوتىغا سالما.

يايرىم بەرگەن خەتلەرنى
يانچۇغۇمدا ساقلايمەن.
يارغا بەرگەن ۋەدەمنى
تائەبەتكە ئاقلايمەن.

چوڭ دەرۋازا ئىچىدە
قىزىل خوراز سۇلايمان.

مەن كويسەم ئوتىڭىزدا
سىز يۇرسىز خىرامان .

ئات بولسا يورغا بولسا ،
توقۇسا مەنسە كەشى .
يار بولسا ياندا بولسا ،
ئوينسا ، كۈلسە كەشى .

مەن كورۇپ سېنى جانان ،
غەمگە موپتىلا بولدۇم .
ئوتى ياقىتىڭ يۈرەككە ،
ئاشىق نىقارار بولدۇم .

تاغدىن كەلگەن شامالدىن
مەن يارىمنى سورايمەن .
يارىمنى كېلىۋرمۇ دەپ
يولغا چىقىپ قارايمەن .

يولدا ياتقان چار ئىلانىنىڭ
بوينىغا زەنجىر سالاي .
ئوتى يوق بىھۇش يىگىتنىڭ
ئىچىگە ئوتلار سالاي .

كويۇرمىگىن ، كويۇرمىگىن ،
ئوچاققا تىزغان چالمىدەك .

مېنى سارغايىتغا جېنىم ،
بىچارە غېرىپ بالىدەك .

يارىم سېنىڭ ، يارىم سېنىڭ
جۈپتى ئانارنىڭ بارمىدۇ ،
سەن غېرىپ قوۋمى تۇرۇپ
غېرىپنى سۇرارنىڭ بارمىدۇ .

سازەندە يىگىت ، ساز يىگىت ،
سازىڭنى ئەمدى چالسىنا .
ئارىدا ئەلچى قويۇپ ،
ئوز ئاغزىدىن سوز ئالسىنا .

جۈپ ئۈزۈك قولۇمدا بولسا ،
ئالەملاردا يايىلمىسەن .
بىردەم ئايرىلماس جېنىمنىڭ
ئوتىغا پايلامدىمەن .

دىلىپىرىم ، ئايدەك يۈزۈڭگە
زەپتۇنە خالىڭ مەن بولاي .
كېچە يېنىڭدا يېتىپ .
كۈندۈز خېرىدارنىڭ بولاي .

سەن مېنى يار ئەتمىسەڭ
دۇنيادىن يارسىز ئوتەي ،

كويگىنىمنى بىلمىسەڭ
باغرىمنى يېرىپ كورسىتەي .

قارا غوللارنىڭ سۈيى
قاراڭغۇ باغلارغا ئاقۇر .
ئاي خېنىم ، تىللا خېنىم ،
يۈرەككە ئوتلارنى ياقۇر .

ماڭىمەن بىر - بىر بېسىپ ،
دەريا سۈيىدەك ئايرىلىپ .
مۇنداقمۇ باغرىڭ قاتارمۇ ،
باقىمىدىڭ بىر قايرىلىپ .

ئوتلىرى قىلدى كاۋاپ ،
باغرىمنى يېرىپ باقسىلا .
سۇ قۇيسام ئۈچمەيدىغۇ
مۇز بولسا دەرھال ياقسىلا .

بىر سېلىم تاماكنى
يارىم ئەۋەتىپتۇ ماڭا .
ئىچىمگە چوغىنى سېلىپ ،
داغلاپ ئەۋەتىپتۇ ماڭا .

لەيلىگۈل غۇنچىسىغا
ئۈگىنىپتۇ تۈمۈچۈك .

بۇدۇنيادا بارمىكىن
ئوزلىرىدەك زىھنى ئوچۇق .

ئوزلىرىگە قارىسام
قىرچىن تالەدەك بويلىرى .
ئويناپ تۇرىدۇ كوزلىرى ،
سايراپ تۇرىدۇ سوزلىرى .

بىر قاراپ ، ئىككى كۈلۈپ ،
جاننى ئالغان ئوزلىرى .
ئوزلىرىگە ئوخشىماس
جىمى ئالەم ئوزلىرى .

مەككىنىڭ مېھرابىدەك
ئەگىم - ئەگىم قاشلىرى .
تارتىدۇ دىل زۇقىنى
كىيىكتەك ئويناشلىرى .

باققا كىردىم گۈل ئۈزەي دەپ
گۈل تۇرار شاخى بىلەن .
گۈل ئېچىلغاندا كىرەي ،
باغلاپ بېرىڭ باغى بىلەن .

باققا كىردىم گۈل ئۈزەي دەپ ،
گۈل سۈيى گۈلگە تامۇر .

ئارزۇلۇقنىڭ ئارزۇسى
يارنى كورگەندە قانۇر .

يارىنىمەم گۈل بېرىدۇ ،
باغدا تۇرۇپ يەڭ ئىچىدە ،
گۈلنى مەن قانداق ئالاي ،
شۇنچە خالايتىق ئىچىدە .

رەڭمۇ - رەڭ گۈللەر ئىچىدە
ئەتىيازدىن كۈزگىچە ،
ھەركىشى يارىنى تاپسا ،
شەۋى قەدرى شۇ كېچە .

بارغىلى باردۇر خىيالىم ،
يانغىلى يوق تاقىتىم .
مەن باراي يارغا دېسەم
ئۇچقىلى يوق قانىتىم .

كۈيۈمەن ، كۈيۈمەن
قېشى قاراغا كۈيۈمەن ،
قېشىغا قاراپ تۇرۇپ
شەكەر لېۋىگە سۈيۈمەن .

ئۈستەڭ بويىدا يالپۇز ،
يالپۇزنىڭ شېخى يالغۇز .

مەن ئولاسم تىرىلمەيمەن
يارىم قالدۇ يالغۇز .

يارنىڭ كىپكەن كوينىڭى
قىزىل دۇردۇن تاۋادۇر .
شۇ يارىمدىن ئايرىلسام
ئولمەك ماڭا راۋادۇر .

شايتۇل تاللاپ يەيمەن دەپ
باققا كىردىم شورىدىن .
قەلەم قاشتىن ئايرىلدىم
ئوگەي ئانا زورىدىن .

يۇرۇڭ يارىم مەن بىلەن
چىللاپ كەلدىم سەيلىگە .
مېنى ھەرگىز قاخشاتماڭ
كىرىپ دۇشمەن كەينىگە .

يۇرگىم غەلۋىرگە ئوخشاش
قويسىلا تۇرماس تېرىق .
دەرەلىرىنى تولا تارتىپ
بولدى رەڭگىم ساپ - سېرىق .

قار بىلەن مولدۇر يېغىپتۇ ،
كەلمە يارىم، ئىز بولۇر .

ئاخشام كېلىپ ، ئەر تە يانساڭ
بارچە خەققە سوز بولۇر .

قېشاك دەيمۇ ، كوزۇڭ دەيمۇ ،
سىياقش قىلدى دىۋانە .
جاھان - ئالەمدە بارمىكىن
سېنىڭدەك ياخشى رەئانە .

سەن تېرىق تېرىمساڭ
قۇشقاچ كېلىپ قونارمىدى .
سەن كۈلۈپ ئوت سالمىساڭ
بۇ يۈرەك يانارمىدى .

ئامرىغىمنىڭ ئوزىنى ،
قايدىن تاپارمەن سوزىنى .
ياغلىغىمغا تۈگۈۋالدىم ،
سايدا باسقان ئىزىنى .

كەچ بولۇپ يۇلتۇز چىقىپتۇ ،
مەن قاچان ئويگە ياناي .
بىرگىنە ئالما بېرىڭ ،
يولداش قىلىپ ئويگە ياناي .

بارارىڭنى باغدا كوردۇم ،
يانارىڭنى كوچىدا .

كۈچىدا باسقان ئىزىڭ،
بولدى كوزۇمگە تۇتىيا.

باققا كىردىم - گۈل ئۈزەي دەپ،
ئۈزۈمدىم بىردانە دەپ.
سەن مېنى يار تۇتىدىڭ،
ئەقلى كىچىك نادانە دەپ.

ئاي بىلەن كۈننى قېتىپ،
ئەلچى ئەۋەتتىم مەن ساڭا.
ئايىم ياندى، كۈنىم ياندى،
ھىچ خەۋەر يوقتۇر ماڭا.

تورلۇغۇم غوت - غوت قىلۇر،
ئاق جۈجەمنىڭ بېشىدا.
يۇرىگىم گۈپ - گۈپ قىلۇر،
يارغىنىمنىڭ قېشىدا.

جانىۋار تاپسا تېرەك،
بىردەم ئۇچۇر، بىردەم قونۇر.
ئارزۇلۇق يارىمنى كۆرسەم،
چاڭقىغان باغرىم قانۇر.

ئاق تېرەكنىڭ تۈۋىدە
يارىم مېنىڭ سازەندىدۇر.

ساز بىلەن ئۇن بېرىدۇ،
دىدار كۈرۈشمەك نەدىدۇر.

×

×

بىزنىڭ ئويلەر بۇلاقتا،
خۇرجۇن قاچا ئۇلاقتا.
بىزنى دىگەن يارەنلەر،
يېتىپ قالدى سولاقتا.

خۇمارىما - خۇمارىم،
خۇمارىمدىن ئايرىلدىم.
خۇمارىمنى دەپ بارىپ،
شۇڭقارىمدىن ئايرىلدىم.

دەردى تولا شۇ يارنىڭ،
كوڭلىنىڭ ئارامى يوق.
قاراپ باقسام شۇ يارغا،
مەن كۆرگەن چىرايى يوق.

يارىم كەتكەدەك ئەمدى،
مەن ئالدىنى تورايمۇ؟!
يار كەلگىچە تاقەت يوق
شامىلىنى پۇرايمۇ؟

سىلكنىپ چىمەنگە چۈشتۈم،
 ئەي نىگارم قايدىسەن.
 سارىيىپ ئەۋارە بولدۇم
 ساق - سالامەت بارمۇ سەن.

ئاق ساراي بولغان بىلەن،
 زەدىۋالى يوق ئىكەن.
 ئالدىراپ بەرگەن كوڭۇلنىڭ
 ئەتىۋارى يوق ئىكەن.

باغىڭدىكى ئالماڭنى
 چىشلەپ يەيمەن، ئۈزمەيمەن.
 سېنىڭدەك گۈزەل ياردىن
 ئولسەم ئۈمىت ئۈزمەيمەن.

ئالمنى ئايرىدىلا،
 شاپتۇلنى قايرىدىلا.
 ئەپلىشىپ قالغان كوڭۇلنى
 زۇلۇم بىلەن ئايرىدىلا.

"سەن كېتەرگە كېتەر سەن
 يادىگار بەرگەن ماڭا"
 "يادىگارم شۇ ئەندىشە
 ياخشى خۇيلارم ساڭا"

كېتەمدىلا خوش ئەمدى،
پات كەلسە سالاھەت.
ئوزلارنى تاپشۇردۇم
خۇدايمەن ئامانەت.

بارسىلا كەلمەيدىلا
ياغلىقلىرى قالسۇن ماڭا.
يىغلىسام ياشىمنى ئېيتاي
ھەمرا بولۇپ تۇرسۇن ماڭا.

ياردىن ئايرىلغىلى
كىمىنىڭ خىيالى بار ئىدى.
ئايرىۋەتتى شۇ خۇدايم
نەمە گۇنايم بار ئىدى؟

ئاي يۈزلۈگۈم، تال بويلۇغۇم،
يىراققا كەتسەڭ نەقلاي.
ساڭا ئۈگەنگەن كوڭۇلنى
ئەمدى كىمگە خار قىلاي.

قاشىڭنىڭ قاراسىمۇ؟
كوزۇڭنىڭ ئالاسىمۇ؟
ئىككىمىزنى قوشمىغان
خۇدانىڭ بالاسىمۇ؟

ئوقداندا ئوقۇم جىق ئىدى،
ئاتقاندا كوڭلۇم توق ئىدى.
يارىم ياندا تۇرغاندا
ئەندۇ ① خىياللار يوق ئىدى.

ئاتلارنىڭ ئاراسىدا
مېنىڭدەك ئېتىڭ بارمۇ؟
ئارقاڭغىلا قاراپسەن،
يارغا بىر گېپىڭ بارمۇ؟

جېنىم مەشۇق، خېنىم مەشۇق،
جامالىڭنى كورۇرمەنمۇ؟
كويۇڭدا زار - زار يىغلاپ
ئەجەل يەتمەي ئولۇرمەنمۇ؟

دازىگو ② سەرۋەڭ ئارا
تىزدا يېغىپتۇ قارلار.
بىزنى ياتلامدىكىن
يىراققا كەتكەن يارلار.

① ئەندۇ — فەلىتى.

② دازىگو — جاي ئىسمى.

مەن ئۈزۈم قۇمۇلدا بولسام،
ئاشىغىم ئاستاندا.
بارساڭلار سالام دەڭلار،
كۈزلىرى مەستانىغا.

ئاخېنىم سۈزۈك چىراي،
ئوتۇڭغا مەن قانداق چىداي.
ئىگىز ئايۋانغا چىقىپ،
تاڭ ئاتقىچە راۋاپ چالاي.

يۇقۇرى باراي دىسەم،
ئالدىمدا بىر توغرا داۋان.
قايرىلىپ ياناي دىسەم
يارنىڭ ئوتى ئاندىن يامان.

قوي كېتىپ، قويلا كېتىپ،
قوزىسى مەرەپ قالمىسۇن.
يار كېتىپ، يارلار كېتىپ،
ئاشىغى يىغلاپ قالمىسۇن.

يەل بوراندەك يەلپۈنۈپ،
كەتسەم يارىمنىڭ قېشىغا.
مىرزا گۈلدەك ئېچىلىپ
سانچىلىۋالسام بېشىغا.

مېنى تەلۋە دىمەڭلار،
مەن ساقايىماس ئەمەسمەن.
يارنىڭ شامىلى تەگسە
ساقىيارمەن، ئولمەسمەن.

تال كۆكەردى، مايسا بولدى،
قول سېلىپ كەلسەڭچۇ يار.
جان چىتار ھالەتكە يەتتى،
ھال سوراپ كەلسەڭچۇ يار.

لەيلى - مەجنۇن شاخ ئېگىلدى،
يار ئېگىلەيدۇ ماڭا.
يا كېلىپ جانىمنى ئالغىن،
يا كۆڭۈل بەرگىن ماڭا.

زارى - زار يىغلاپ يۈرۈپ،
ئاقتى كوزۇمنىڭ قارىسى.
شۈنچىلىك يىراق بولۇرمۇ،
ئەككىمىزنىڭ ئارىسى.

ئەككىمىزنىڭ ئارىسىدا،
بولدى يۈرەكلەر كاۋاپ.

ھەپتىمىدە كورسەم بويۇڭنى،

مەككىدەك قىلسام تاۋاپ.

ئالما شاخى ئەۋرىشىم،

جانىمىنى ئالغىن ئادىشىم.

شەرت قىلىپ قۇرئان تۇتاي،

سەندىن بولەك يوق ئادىشىم.

ئىشىگىڭدىن ئۆتكىچە

كوردۇم بويۇڭنى بىزاۋان.

ئوت تۇتاشتۇردۇڭ ئىچىمگە

دوزاق ئۆتىدىن يامان.

دوزاق ئۆتى ئوت بولامدۇ،

ئاشىق ئۆتىغا ئوخشىماس.

ئەمدى يار تۇتقان بىلەن

ئوزلىرىگە ئوخشىماس.

بىر كىتاپ، ئەككى كىتاپ،

يار قولىدا ئالتۇن كىتاپ.

بارمۇ سىلىدەك بۇ جاھاندا

بىر چىرايلىق ئاپتاپ.

بىر كورۇپ پەرۋانە بولدۇم،
 ئاھۇ يارىم قايدا سەن .
 سارغىيىپ سامانچە بولدۇم،
 گۈل جامالىم بارمىسەن .

شوخىلىق جىگدىگە چىقسام،
 يىرتىلدى چاپانلىرىم .
 سىلىنى ئىزدەپ يۈرۈپ،
 يېرىلدى تاپانلىرىم .

قايتارا قاشلارنىڭىز،
 سىلەكسىندۇ چاپلارنىڭىز .
 مېنى ئويلاپ كەلدىمۇ،
 كىرىپك ئارا ياشلارنىڭىز .

باققا كىردىم گۈل ئۆزەي دەپ،
 گۈل ياتار شېخى بىلەن .
 گۈل ئېچىلغاندا كېلىك،
 باغلاپ بېرەي بېغى بىلەن .

ئانداق ئەتمەڭلار مېنى،
 مانداق ئەتمەڭلار مېنى؛
 بىر كۈنى لازىم بولۇرمەن،
 تاشلىۋەتمەڭلار مېنى .

سەن مېنىڭ يارىم ئەمەسىم،

ئاراتامدا سوزلىگەن.

يېنىدا يارى تۇرۇپ،

يىراقتىكىنى كوزلىگەن.

تاغدا بار لەيلى قازاق،

سۇ بېشى ئەگىم بۇلاق.

كوڭۇلدىكى يار بولسىلا،

قۇمۇل دىگەن قانچە يىراق.

يۇرگىم چاچۇش ① ئەمەس،

سۇ قۇيۇپ قايناتقىلى.

مەنىڭ نادان ئەمەس،

يارىم كېلىپ ئويغاتقىلى.

تاللىرىنىڭ سايىسى

چۇشۇپ قايتۇ ھويلىغا.

يار يولىغا تەلپۈرۈپ،

كوزۇم كېتىپتۇ ئۇيقىغا.

يار بىلەن بىر چولگە كىرسەم،

چول ئەمەس گۈلزار ئىكەن.

① چاچۇش — (چايچوش) بىر خىل چوڭۇن.

توغرىغا ئالماغا ئوخشاش،
يۇلغۇنى مازار ئىكەن.

ئەي چىراق، نىمە ئۈچۈن،
روشەنغىنا بىر كويىمىدىك،
شۇنچە تەلپۈنسەم ساڭا،
قاراپ تۇرۇپ بىر سويىمىدىك.

ئاي خېنىم، ئالتۇن خېنىم،
تەللا بويۇڭدىن ئورگىلەي.
ئىشقى ئوتۇڭدا مەن سېنى،
پەرۋانلاردەك چورگىلەي.

بەدىيان تاغنىڭ ئوتى،
يۇمىغاقسۇت باغنىڭ ئوتى.
ئولتۇرۇپ تىرىلدۈرۈر،
يىراقتىكى يارنىڭ ئوتى.

يەڭ بىلەن يەڭدەپ چىمىنە،
تۇتقىلى بولماسمىدى.
بۇ كوڭۇل كەتسە ئولۇپ،
ياساتقىلى بولماسمىدى.

قاش ئاتارم كېلىدۇ،
كىرىپك ئاتارم كېلىدۇ.

قولمدا پىيالىسى
شاراپ تۇتارم كېلىدۇ.

مەن ئوزۇم مۇجاڭ بولۇپ
سالدىم ياغاچقا رەندىنى.
مېھرىۋان يار دەردىدە
كىيىدىم كۇلاھۇ جەندىنى.

مەندۇر مەن بىر مەستانە،
جىگەرلەر كاۋاپخانە.
سەن ئالامسەن بۇ جاننى
ئەزرائىل سەمەرخانە.

ئوينۇغۇچىتەك سارغىيىپ
ياتسام كېلىپ بىر كورمۇدۇڭ.
ھەتتائالغا شۇكۇر
سەن كەلمىسەڭ مەن ئولمۇدۇم.

ئوينۇغۇچىتەك سارغىيىپ
يۇرسەم سېنىڭ ئالدىڭدىن،
خالى يەرلەرنى تېپىپ
ئېيتسام ساڭا ھالىمنى مەن.

ئاپقا ئوخشايدۇ يۈزۈڭ،
چولپانغا ئوخشايدۇ كوزۇڭ.

خۇددى قەن - ناۋاتقا ئوخشاش
 شۇ سېنىڭ شىرىن سوزۇڭ.

مېنى زەپمۇ خار كورۇپ
 غۇنچىنى ئۈزگەنىڭ قېنى.
 بارچە گۈلنى مەن تاپۇرمەن
 سەن تاپالمايسەن مېنى.

ساي توۋەن يۇرۇپتىمەن،
 ساچتى ئاياغىغا تىكەن.
 يارنى دەپ يۇرۇپتىسەن،
 يارىم ماڭا باقماس ئىكەن.

مەن يىراقتىن يارنى كوردۇم
 ئاق تۇخۇم پايىنىگىدە.
 يار مېنى كوردىمىكىن،
 ئوسما قويۇپ ئەينىگىدە.

نەدە كوردۇم مەن سېنى،
 تاماكا سال دەيسەن مېنى.
 مەن سېنىڭ قۇلۇڭمىدىم
 مەن سېلىپ، سەن چەككىلى.

مەن يىراقتىن يارنى كوردۇم،
 يار مېنى كوردىمىكىن.

بار بەدەنگە ئوت تۇتاشتى،
يار ئۇنى تۇيدىمىكىن.

تال ئىچىدىن تاللىۋالدىم
تالى چوكانىم سېنى
گۈل ئىچىدىن خىللىۋالدىم
گۈلى رەيھانىم سېنى.

يارى تۇتتۇم دەپتىمەن،
ئىچىڭگە ئوتنى ساپتىمەن.
ئوتىنى سېلىپ قويۇپ،
قىينارنى بىلمەپتىمەن.

تاققا چىققىم تال ئۈچۈن،
قۇرغۇي بالاسى بار ئۈچۈن.
ئالتە ئاي ئوتۇڭدا كويۇم،
ساڭا مەيلىم بار ئۈچۈن.

كەت دىسەڭمۇ كېتىمەن،
كەتمە دىسەڭمۇ كېتىمەن.
ئارىدا بىرلا قونۇپ،
يارىم قېشىغا يېتىمەن.

دىلىبىرىم كەتتى يىراققا
ئوتى مەندىن كەتتى.

ئاھ ئۇرۇپ قان يىغلىسام
دەردىم خۇداغا يەتتىدى.

دېلىرىم مەندىن يىراق،
دېلىرىمدىن مەن يىراق.
دېلىرىم قاشىمغا كەلسە،
ياندۇرۇرمەن شام چىراق.

ئالىملىق دەريا بويىدا،
ئېچىلىپتۇ لەيلى گۈل.
سەن ئۈزەڭگە لەيلى بولساڭ،
مەن ئۈزەڭگە تاجىگۈل.

يۇقۇرى - تۈۋەن بېرىپ،
يارنى كۆرمەمدۇ كىشى.
كۆرسىمۇ كۆرمەسكە سالسا،
تىرىك ئۆلمەمدۇ كىشى.

يۇقۇرى يارنىڭ ئويى،
ئاندىن تۈۋەن يارنىڭ ئويى.
ئوتى باغرىدا كۆيەدۇر،
ئۈستىخانىمدا چۈنى.

ئايىمدۇر، ئايلارمىدۇر،
ئايدا بۇلۇت دالدامىدۇر.

يار يىراقتىن كەلگىچە،
كوز يېشىم دەريامىدۇر.

مەن بېلىمنى باغلىۋالدىم،
قىل بىلەن ھەم سىم بىلەن.
مەن كېتەر مەن، سەن قالۇرسەن،
ئويىدە يالغۇز كىم بىلەن.

سېنى يارىم بىر سۇيۇپ،
كورسەم مەيلى كورگۈلۈك.
ئولۇپ كەتسەم مەيلى ھەم
ھامان بىر كۈن ئولگۈلۈك.

ئېتىنى قويۇۋەتتىم،
يېڭى چىققان قىياقلارغا.
يار ئوتى مۇنداق بولسا،
چىقىپ كېتەي يىراقلارغا.

مەن دۇتارنى چالىمەن،
تالىسىمۇ بىلەكلىرىم.
قوپسىلا جالىم كويەردۇر،
ئولتۇرسىلا يۈرەكلىرىم.

ئىشەك ئالدىدا ئېرىق
سۇ باشلاپ كېلەي دەيمەن.

رەتچىسىگىن سويىگە نىگە،
كوڭلۇڭنى بىلەي دەيمەن.

ئالتۇنىدىكىن بويلەرى،
كۈمۈشمىكىن بويلەرى.
چاينى تۇتسام قارىسايلا
ھەجەپ ئىكەن خۇيلەرى.

بۈگۈن كۈنگە چارشەنبە
يارىم كېلەر ئەلۋەتتە.
يارىم كەلسە پات كەلسۇن
مەن قالماي خىجالەتتە.

چىشىڭنى ئۈنچىدىن دەيدۇ،
بويۇڭنى غۇنچىدىن دەيدۇ.
قول سېلىپ چىقىپ كەلسەڭ،
ئانار باغنىڭ گۈلى دەيدۇ.

يارنىڭ ئويلەرى باشتا،
بەلگىسى قارا تاشتا.
ئانچە مەيلىك بولمىسا
نىمىشقا ئوينىدىك باشتا.

قەنتىم بارغۇ، قەنتىم بار،
يانچۇغۇمدا قەنتىم بار.

يېڭى ياچە يار توتتۇم،
ئايرىلماسقا شەرتىم بار.

ئوڭ يانىمدىن ئوتسەڭچۇ،
سول يانىمدىن ئوتسەڭچۇ.
قېشى قارا مۇلايىم،
گۈنايمىدىن ئوتسەڭچۇ.

ئاينى - ئايغا قاتايىمۇ،
كۈننى - كۈنگە قاتايىمۇ؟
يارىم ئوت پىراقىڭدا
پەنجىرەڭدە ياتايىمۇ؟

شەمشۇ تەركىمنى ئېيتسام،
سۇ بولۇر جانىم مېنىڭ.
ياندۇرۇپ مەشرەپكە چالسام،
ئورتۇلەر جانىم مېنىڭ.

شەمشۇ گۈلنى كورۇڭ،
بەلگە سايان قايرىلىدۇ.
بىۋاپا يارنى كورۇڭ
ئولمەي تىرىك ئايرىلىدۇ،

كويىدۇ جانىم مېنىڭ
يوقتۇر خەۋەردارنىڭ سېنىڭ.
رەھبە قىلساڭ ئوتنى ئاغىن،
كويىدۇ جانىم مېنىڭ.

ئىچىمگىنىڭ دەستىمى
ئۈدەك بېشى، كەكلىك قېشى.
يېڭى يار تۇتقان كىشى
كۈز ئاشىقى، كۈڭۈل خۇشى.

ئىچە دەيدۇ، ئىچە دەيدۇ،
ئىچىمىگەنلەر قايدا بار.
ياخشىلار شارابىنى
ئىچسە بەدەنگە پايدا بار.

مەس بولۇپ يوقتۇر ماجالىم،
يار يولەپ ئالسۇن مېنى.
گۈل بولۇپ ئالدىڭدا تۇرسام
بىر كۈرەلمىدىڭ مېنى.

ئايىنى ئاسماندا دىسەم،
ھەر كۈچىدا ئاي بار ئىكەن.
يارنى مەن قاۋۇل دىسەم،
ياردىنمۇ قاۋۇل بار ئىكەن.

تال كوكەردى، مايسا بولدى،
قول سېلىپ كەلسەڭچۇ يار.
جان چىقار ھالەتكە يەتتى،
ھال سوراپ كەلسەڭچۇ يار.

تال ئۇچى تالغا يېتىشتى،
بەلگىسى چەندان يىراق.
مەيلىمىز سىزگە چۈشۈپتۇ،
نە قىلاي ئۈچمەس پىراق.

قىل بىلەن تۈككەن تۈگۈشنى،
قول بىلەن بولماس يېشىپ.
ئەپلىشىپ قالغان كۈڭۈلنى
تىغ بىلەن بولماس كېسىپ.

مەن ئوتەرمەن بىر كۈنى،
يايرىم يىراقتا بولسىلا.
ئېچىلۇرمەن غۇنچىدەك
بىرلا قاراپ قويسىلا.

قارىقاش قاۋۇل يىگىت
سايىلارغا سالدى باغىنى.
بىرنىمۇ سۈيىمەي تۇرۇپ،
يۈرەككە سالدى داغىنى.

ئاق تىمكەن گۈز - گۈز كۈيەدۇر،

كۈك تىمكەنگە چارە يوق.

مەيلى بار ئوتتا كۈيەدۇر،

مەيلى يوقتا چارە يوق.

ئالىمنى ئىداڭلىستاي،

شايتۇلنى شىلدەرلىستاي.

ئايىغى قاششاڭ جۇگانى،

ئوت يېقىپ ئىلداملىستاي.

يار بېشىدا پەرەڭ ياغلىق،

قاش - كۈزى كورۇنمەيدۇ،

يار يېنىمدا ئولتۇرسا

ئاڭ ئاتقان بىلىنمەيدۇ.

يارىمنىڭ لىۋەن سۈزى،

ئويناپ تۇرىدۇ كۈزى.

ئاپىلىكىم، ئاپتاپمىكىم

يارىمنىڭ قىزىل يۈزى.

يارىم كېلىدۇ باققا،

ئىچىم كويۇدۇ پاھ - پاھ.

مەس قىلىپ تەتۈر قاراپ

مېنى قىلىدۇ خاپا.

ئالما بەرسەم يەمدىلا،
شاپتۇل بەرسەم يەمدىلا.
ئالسىدۇ، شاپتۇلۇمۇ يوق
ئاخىر نادامەت يەمدىلا.

يارى دەيدۇ، يارى دەيدۇ،
يارىدا يوقتۇر ۋاپا.
يارىدىن ئېغىز ئاچماڭلار،
قىلىدۇ جانغا جاپا.

ئاينىڭ ئارقىسى خامان،
پۇر - پۇر ئۇچۇدۇ سامان.
يېڭى يارنىڭ ئوتلارى
دوزاق ئوتىدىن يامان.

ئېيتىڭلار مېنى يارغا،
چېقىڭلار مېنى يارغا.
ساچىمدىن ئۇچ تال ئېلىپ
ئېسىڭلار مېنى دارغا.

ئوزى ئاق، قاشى قارا،
كىمنى ئاپتۇ يانىغا.
مەندۇ تاپتىم ئوز خىلىمنى،
ئوت يېقىلسۇن جانىغا.

يىغما ھەسرەت چېكىپ
جانىم تېخى تەندىدۇر.
مەن ئۆزەم كەتكەن بىلەن
كوڭلۇم ھەمىشەم سەندىدۇر.

يارىمنى كورۇرمەنمۇ،
ئاغزىغا سويۇرمەنمۇ.
يېنىدا كىشى بولسا،
دەرت بىلەن ئولۇرمەنمۇ.

يارىم ئوتلىرىنىڭ يامان،
ئالدىم قولۇمغا تاشنى.
دوست - دۇشمەن ئاراسىدا
ئەمدى كورۇڭ ئويناشنى.

شۇندا ئولتۇرۇپ سانارمەن
كىرىپىگىڭنىڭ سانىنى.
ھېچ كىشىگە سالمايمسۇن،
ئاشىق كىشىنىڭ ھالىنى.

غېرىپ، يىتىم بىچارىلەر
تاملارغا قاراپ ياتقىدەك.
چارىسىنىڭ يوقىدىن
كۈندە مىڭ سارنايغىدەك.

دەرتنىمۇ دەرتىمەن بىلۇر،
ئاغرىقىنىمۇ تارتقان بىلۇر.
دەرت يۈرەكتە، كۈچ بىلەكتە.
غەمدە سارغايغان بىلۇر.

گۈلى زەپەر بويلاۋغۇم
سايىلارغا ساپتۇ باغنى.
ئوزى يىراققا كېتىپ
يۈرەككە ساپتۇ داغنى.

كورگىلى كەلسەڭ مەگەر
ئولتۇر قېشىمدا بىر زامان.
بىر زامان ئولتۇرمىساڭ،
پۇشمان قىلۇرسەن ھەر زامان.

ئاستا - ئاستا ماڭمىسەن،
دەرياغا كوۋرۇك سالىمىن.
بىر قاراپ، ئىككى كۈلۈپ
ئىچىمگە ئوتنى سالىمىن.

تاققا چىققىم كىيىك ئاتتىم،
بوز كىيىك ئاتالمىدىم.
ئارزۇلاپ تۇتقان يارىمنىڭ
يېنىدا ياتالمىدىم.

ئىشك ئالدى ئاي بۇلاق،
ئەگىپ ئوتەلمەس ئارغىماق.
سەن مېنى خىل كورمىسەڭ،
ئەينەك تۇتۇپ شەكلىڭگە باق.

ئاھ ئۇرۇپ قان يىغلىسا كىم
يۇرگىنى قان تۇتۇر.
ئەقلى بار بولسا پەرىنىڭ،
مېرىۋاندىن يار تۇتۇر.

ئات مېنىپ، كىمخاپ كىيىپ،
يارىم مېنى كويدۇرگۈدەك.
يۇقۇرى - تۆۋەن بېرىپ،
قىيناپ يۇرۇپ ئولتۇرگۈدەك.

ھاۋانىڭ تۇتۇقلۇغى،
ئاسماندا ئاينىڭ يوقلۇغى.
بۇ مېنىڭ يالغۇزلۇغۇم،
جېنىم جورامنىڭ يوقلۇغى.

شاپتۇلنىڭ شېخى پەس،
مىۋىسى ئاندىنمۇ پەس.
ياخشىلارغا سۆز سالىسام،
يەردە قويمايدۇ نەپەس.

چىرىغىڭنى ياندۇرۇپ
قويدۇم موراڭنىڭ بېشىغا،
ياغ قۇيۇپ، پىلىك سالاي،
كويگۇندۇمنىڭ ئىشىقىدا.

بېغىڭغا كىرىپ باقسام
ئەترە گۈل كۈلۈپ تۇرۇر.
مېنى لايىق كورمىسەڭ
سېنى خۇدايىم ئۇرۇر.

قەدرىمنى قىلچە بىلىمىدىڭ،
قاراپ تۇرۇپ، قاراپ تۇرۇپ.
ئەدەتتىكى بىر بېرۇرمەن
تام ئارقىدا ماراپ تۇرۇپ.

يار سېنىڭ قەلەندەرىڭ،
بولۇپتىمەن، بولۇپتىمەن.
نەچچە يىللاردىن بېرى
مەن سېنىڭ كويىڭدىمەن.

مەستانە قەلەمقاشلىق،
بوينۇڭدا تۇمار بارمۇ؟
ئەجەپ تولا قارايسەن،
كوزۇڭدە خۇمار بارمۇ؟

ئالتاي باقتىم قويۇڭنى،
بىر كورمىدىم بويۇڭنى.
كورسەتمىسەڭ كورسەتمە،
بورە يىسۇن قويۇڭنى.

قاشىم تارتىدۇ مېنىڭ
قەشقەردىن كېلۇر يارىم.
يارىم ئوزى كەلمىسە
خالتىسى كېلۇر دائىم.

قارا قاش ئولتۇرسەن،
باغدىكى قىزىل گۈلدەك.
ساڭا ئىچىم كويۇدۇ،
قەپەزدىكى بۇلبۇلدەك.

كوكيار خاڭدىن ئەكەلدۇق،
قالايدىغان كومۇرنى.
يارنى كورمەي ئۆتكۈزدۇق
ئۈنەش كۈنلۈك ئومۇرنى.

مەس قىلغانمۇ تاماكا،
خەس قىلغانمۇ تاماكا.
چىچىلىپ كەتكەن كوڭۇلنى
يىغىپ ئالغان تاماكا.

تەلۋىلەرنىڭ شانمۇ
دائىم پەرىشان سوزلىمەك.
ئادىتىڭمۇ بۇ سېنىڭ
يوقلا ئىشنى تەگسەك.

تاققا چىقىمىز ئەمدى،
ئىرغاي كېسىمىز ئەمدى.
ياخشى يارنىڭ قوينىدا
ئويناپ ياتىمىز ئەمدى.

ئاتلارنى قويۇپ بەردۇق،
كورۇنگەن قارا تۈزگە.
بارساڭلا سالام دەڭلار،
ئۆز يارىم — قارا كۈزگە.

بېغىڭدىكى ئېتىزنىڭ
چورسىدە بىدە بار.
يۇرگىمىنى يېرىپ باق،
ساڭا كويگەن زىدە بار.

يار بىلەن ھاراق ئىچتۇق
جوزىدا، پىيالىدا.
خۇما كۈزلۈك يارىمنىڭ
كىم باردۇ خىيالىدا.

ھويلاڭدىكى تاغ تېرەك
خا بولامدۇ، بولامدۇ.
باغرى قاتتىق تاش يۈرەك
يار بولامدۇ، بولامدۇ.

ئىشىگىڭدىن ئۆتسەم مەن،
كويۇپ قالدى دىدىڭمۇ؟
ھەپتە ئون كۈن كەلمەسەم،
ئولۇپ قالدى دىدىڭمۇ؟

ئاسماندىكى بۇلۇتلار
ياغارمىكەن قار بولۇپ.
ئەجەپمۇ سېغىنىدىم يار،
بىر كورۇشكە زار بولۇپ.

تاڭ سەھەر ئېرىقتا،
مۇز توڭلاپتۇ ئەينەكتەك.
قاچانغىچە بۇرۇيىمىز
كاككۇك بىلەن زەينەپتەك.

قوغۇن، تاۋۇز تېرىدىم،
قاتار - قاتار چۈنىڭى.
ھەجەپسۇ يامان ئىكەن،
قارا كوزنىڭ كويۇڭى.

ياز بولسا ئېچىلامدۇ،
ئاق لەيلى، قىزىل لەيلى.
يار سويەمدۇ، سويەمدۇ،
يارنىڭ ئۆزىنىڭ مەيلى.

سارغىيىپ ئۆسكەن دەرەخنىڭ
سايىسى بولماس ئىكەن.
يار ئۈچۈن كويگەن يۈرەكنىڭ
دارىسى بولماس ئىكەن.

سېنىڭ ئىشقىڭدا جانانم،
يۈرەگىم قىپ - قىزىل قاندۇر.
مۇھەببەت ئوتىدا كويگەن
كوڭۇل ھەردەم پەرىشانىدۇر.

كاككۇكلار سايراپ ئوتەر
بىپايان تاغلار كېزىپ.
بىز ئىككىسىلەن دوست بولايلى
سەن مۇساپىر، مەن غېرىپ.

دەردىم بارۇ - دەردىم بار،
باشىمدىكى ساچىمدەك.
دەرت تارتماي ئولۇپ كەتسەم،
ھاۋادىكى لاچىنىدەك.

كەندىر تۇۋىدە كەكلەك،
مەن يارىم بىلەن ئەپلىك.
ئوڭ يېنىدا ساچى بار،
تولغاپ سويگىلى ئەپلىك.

قاش - كىرىپك ئاراسىدا،
كوزلىرىڭگە كويدۇم مەن.
بوينۇڭغا گىمرە سالپ،
لەۋلىرىڭگە سۇيدۇم مەن.

تاغلار باشى تۇمانسىز
كويۇپ كەتەڭ تۇيماي سىز.
بىزنى يارغا قوشمىغان
دۇشمەن دىگەن ئىمانسىز.

يارىم بەرگەن ئالىمنى
قولغا ئېلىپ يەپتىمەن.
كوڭۇل بەرمىگەن يارنى
كوڭۇل بەردى دەپتىمەن.

يارىم بەرگەن بەش ئالما
بەشلىسى قويۇمدا.
ئۇخلاپ چوچۇپ ئويغانسام
يارنىڭ قولى بوينۇمدا.

كوڭلۇم چۈشتى كوڭلۇڭگى
كىردىم سېنىڭ كەينىڭگە.
ساق باشىم ساراڭ بولدى
يارىم سېنىڭ دەردىڭدە.

يار بىلەن ئوينايلى دەپ،
سۇندى مېنىڭ نازۇڭ قولۇم.
تاڭمىسام يار ياغلىغىدا
ھىچ ساقايمایدۇ قولۇم.

قارا غوللۇق غاڭزىنىڭ
سېسىق ئىكەن زۇيزىسى.
بۇ جاھاندا بارمىكەن،
بىزنىڭ يارنىڭ جورىسى.

لەيلەپ ئۇچۇدۇ قارلار،
قارىمايدىغۇ يارلار.
قارىمىسا قارىماس،
ئەسلى بىۋاپا يارلار.

لاچىنلار سوقۇپ يەيدۇ
قانىنى ئالا غازنى.
يارغىنەم دەپ تۇتۇڭمۇ،
چوققىسى دوقا تازنى.

لەپ - لەپ قىلدۇ كۆڭلۈم،
يار قېشىغا بارسام دەپ.
يار قېشىدا قانغىچە
ئويناپ، كۈلۈپ ئالسام دەپ.

ئىشك ئالدى ئاق ئالما،
ئاق ئالمىغا تاش ئاتما.
ئوزۇڭنىڭ يارى بولمىسا
ئوزگە يارغا قاش ئاتما.

ئىشىڭىڭدىن ئوتتۇرمەن،
تەمبۇرنى جاراڭلىتىپ.
چىقمايسەن جېنىم يارىم،
جالانى پۇلاڭلىتىپ.

ھاۋانىڭ تۇمانىدىن،
باشىم ئايلىنىپ كەتتى.
ئىستەڭلار، سورىماڭلار،
يار مەندىن ئايرىلىپ كەتتى.

غانجۇغامدا ئاغامچا،
سالمىنى سالاي دەيمەن.
يارغا بەرگەن كۆڭلۈمنى
ياندۇرۇپ ئالاي دەيمەن.

كېچىلەپ تامنى تېشىپ،
يالاڭ ئاياق سۇنى كېچىپ.
كەلمىدۇقمۇ سىلنى دەپ،
بۇرۇنقى يارلاردىن كېچىپ.

قاپ - قارادۇر قاشلىرىڭ،
يەلپۈنەمدۇ چاچلىرىڭ.
ساڭا نىمە دەرت كەلدى،
توكۈلدۇ ياشلىرىڭ.

ئالما چىچىڭى باغدا،
يۇلغۇن چىچىڭى سايدا.
قىز قاچار، يىگىت قوغلار،
جىگدە پۇرىغان چاغدا.

ئالما گۈلى گۈل بولامدۇ،
قىزىرىپ تۇرغان بىلەن.
كىشىنىڭ يارى يار بولامدۇ
ئىرجىيىپ ① تۇرغان بىلەن.

كۈتەرەنمۇ - كۈتەرەنمۇ،
شۇنچىمۇ كۈتەرەنمۇ.
كويۇپ قالغان يارىمنى
سويەلمەي ئوتەرەنمۇ؟

① ئىرجىيىپ — ھىجىيىپ.

ئارقىدىكى كاۋىنى
ئېلىپ قويدۇم باراڭغا.
ئەگەشمەيمەن پەتدىيات
كوڭۇل دىگەن ساراڭغا.

كىچىككىنە باغم بار،
كۈمە قوناق تېرىقلىق.
چىرايىدىن كەتمەيدۇ،
پىراقىڭدا سېرىقلىق.

يارىشىپتۇ ئەجەپە،
ئەتلەس كۈينەك ئۇچاڭغا.
قاچانغىچە كېلىمەن،
دېۋاندىكە كۈچاڭغا.

غەزەل بىلەن كۈچىدىن
ئوتۇپ كەتتى ياش بالار.
خەۋەر ئالاي دىمەيدۇ،
باغرى قاتتىق تاش بالار.

ئېرىقنى ئويۇپ قويدۇم،
ئەمدى سۇ تولۇپ ئاقسۇن.
يارغا - يار كېرەك بولسا،
يارمۇ بىر كېلىپ باقسۇن.

باغدا ئۈسكەن لەيلى مەن،
تاغدا ئۈسكەن لەيلى مەن،
بىر قۇچاقلاپ يارىمنى،
ئولۇپ كەتسەم مەيلى مەن.

دۇتارنى ئېلىپ قويدۇم،
چالاي دېسەم تارىم يوق،
ئوتەرمەنمۇ دۇنيادىن
ئۈزەم يالغۇز، يارىم يوق.

چېچىمنى تولا دەيدۇ،
دەردىم تولا چېچىمدىن،
سەن قىلغان ۋاپاسىزلىق،
زادى چىقماس ئىچىمدىن.

غازاڭلار لەپ - لەپ چۈشۈر
باراڭلاردا ئۈزۈم يوق،
بايىنىڭ ئوغلى كەلمىسۇن،
قارايدىغان كۈزۈم يوق.

ئاق ئايدىڭدا چىقسۇن دەپ
سالام يوللىغان يارىم،
مەن چىقسام ئۈزى چىقماي،
كۈندە گوللىغان يارىم.

كەپتىرىم كورۇتىپىدۇ،
كەپتەرۋاز تۇتۇۋالدى.
غۇنچە بويلىق قاراكوز
كوڭلىمنى ئۇتۇۋالدى.

ئەتىگەندە ئويغانسام
چاي قاينايدۇ چەينەكتە.
ھالى چوڭ يار ئوزنى
كورۇپ قويسۇن ئەينەكتە.

كېچىككەنە يىمىشىم،
تاتلىققىنا يىمىشىم.
ئەمدى تاپتىم ياخشىنى،
يامان بىلەن نىمىشىم.

يىراق يەردىن قورقمايمەن،
شامال يەتمەس ئېتىم بار.
بىزنىڭ يارغا ئۈچ بۇرجەك
قاتلاپ قويغان خېتىم بار.

تالاغا چىقىپ باققىن،
سالقىن بىر شامال بارمۇ؟
دەردىڭدە يۈرەك كويدى،
بۇنىڭغا ئامال بارمۇ؟

توقاچ ياقسام تونۇرغا
ئورلەپ چىقتى ھۇپىدە.
ئامرىغىمنى چاي بىلەن
يۇتۇۋەتسەم گۇپىدە.

دوناردىكى چالساڭچى،
يېڭى چىققان پەدىگە.
ۋاپا قىلۇر دەپتىمەن،
قارا يۇزنى ۋەدىگە.

سۈنمە ئېچىپ قويدۇم
ھويلىدىكى ئۇزۇمگە.
ماقۇل دىگەن چىرايلىق،
ئۇنداق قىلماي سوزۇمگە.

ئەجەپ يۇمشاق يەر ئىكەن،
قوغۇن - قاپاق تەرگىدەك.
بىزنىڭ يارنى ئانىسى
باشقا ئەرگە بەرگىدەك.

چەينىگىگە چاي سېلىپ،
چېمىڭنى قاينىتاي يارم.
ئىشك ئالدىڭدىن يار تۇتۇپ،
ئېچىڭنى قاينىتاي يارم.

ھويلىغا قاپاق تېرىپ،
 قاپاق باراڭلىق قىلدىلا.
 يار ئۈستىگە يار تۇتۇپ،
 ئەجەپ ساراڭلىق قىلدىلا.

بىگۈپالنى سەن قىلىپسەن،
 مېنى قىلمايدۇ دىمە.
 ھەممە كويدا سەن يۈرۈپسەن،
 مېنى تۇيمايدۇ دىمە.

باغراش تېغى باغرىدا،
 خويما بوپتۇ ئالىلار.
 ئالىمدەك يارى تۇرۇپ،
 ياماننى سويگەن لالىلار.

ئويۇڭنىڭ ئارقىسى شورلۇق،
 پۈتۈڭنىڭ پاتقىنى - پاتقان.
 يامان يارغا يولۇقساڭ
 بېشىڭنىڭ قاتقىنى - قاتقان.

ئىگىز تۈگمەنگە نو قويدۇم
 پەس تۈگمەنگە گۈلدۈرمە.
 قانچە دەرت - ئەلەم تارتساڭ
 دوشمىنىڭگە بىلدۈرمە.

ياريڭ يېغىغا كىرسەم،

ئالما تۈگمىدەك بوپتۇ.

كەچىككەن يارىم بار،

قايرىپ سۈيگىدەك بوپتۇ.

ئاستىدا ئاي بولمىسا،

باغراش دىگەن قانچە يىراق.

ئەقلى - ھوشى بولمىسا،

ئايىدەك جۇگان ئۇتقا يالاق.

غانجۇغامدا ئاغامچا

سالدىم سالمنى ئاتقا.

سەن مېنى دىسەڭ يارىم،

كوڭۇل بەرمىگىن ياتقا.

مەن سېرىق، نىمجان سېرىق،

سارغايغىنىمنى كىم بىلۇر.

سارغىيىپ ئىشىكتە تۇرسام،

مېۋىۋان يارىم كېلۇر.

سۇ بولسا سۇزۇك بولسا،

ئېرىقتا ئېقىن بولسا.

ئاشىق بىلەن مەشۇقلار

تام خوشنا، يېقىن بولسا.

مېنىڭ دەردىمنى سەن تارتقان،
سېنىڭ دەردىڭنى مەن تارتقان.
كېچىلەر تالى مەجنۇندەك،
بېلىڭگە چېرمىشىپ ياتقان.

قارا قاش بولغان بىلەن،
كەلمەيدۇ قېشىمغا مېنىڭ.
بۇ مالا مەت تاغلىرى
سېرىلدى بېشىمغا مېنىڭ.

دەردى بار بوستان تېرەكتىن،
چول باياۋان ياخشىراق.
قەدرى بىلەن ئادىمىدىن،
بىلىسە ھايۋان ياخشىراق.

يېنىمدا پۇل ئۇزۇلگەندە
باراتىڭ ئايىمى كەلدى.
يار قاچتى، بۇ باشىمغا
جۇدالىق ۋايىمى كەلدى.

مېنى ھوللا يىگىت دەيدۇ،
مېنىڭ ھوللىلىغىم ياخشى.
سېنىڭدەك بىۋاپا ياردىن،
مېنىڭ ياغۇز لۇغۇم ياخشى.

ئوزى ئاق، كوڭلى قارا،
خويما ئەلەم قىلىدىك ماڭا.
قىلغىنىڭ كوڭلۇڭدە تۇرسۇن،
مەنمۇ قىلغايىمەن ساڭا.

چىچىڭنى ئۇزۇن دەمەن،
ئۇچىمدا پوپۇڭى بار.
مەنمۇ ئەمدى بارمايمەن،
قوساقنىڭ كوپۇڭى بار.

ياغلىغىم سەككىز تالا،
توتى ئالا، توتى قارا.
سەككىز ئاي ئوتۇڭدا كويسەم،
بىلىمىڭ كوڭلى قارا.

يارىم بىلەن مەن باردىم،
باغدىن گۈل ئۇزۇپ ياندىم.
يارىم ئۇندا يار تۇتسا،
مەن ئومۇت ئۇزۇپ ياندىم.

ئاسمانلار ئالاڭلاپتۇ،
يۇلتۇزلار شالاڭلاپتۇ.
مەن يارغا نىمە قىلغان،
يار مەندىن يامانلاپتۇ.

دەردىم تولا ئېيتايىمۇ،
ھالىم تولا ئېيتايىمۇ.
ئىچىدىكى دەردىمنى
يارىم ساڭا ئېيتايىمۇ.

باقا كېرەك كىشى بار،
گۈلنى ئۈزۈمەك ئىشى بار.
ئىككىمىز ئاراسىدا
بىرلا دۈشمەن كىشى بار.

سايە بەرمەيدۇ دەرەخ،
شاخى سۇنغاندىن كېيىن.
چىللىسا كەلمەيدۇ يار،
كوڭلى قالغاندىن كېيىن.

ئاسمانغا چىقاي دەمسەن،
بۇلۇتقا مەنەي دەمسەن.
ئوزى كەلمىگەن يارنى
چىللاپ كەلتۈرەلمەسەن؟

ئالەمدىن رەڭلىك ئىدىم،
رەڭگىمنى سارغايىتى يىراق.
ئىندىسەك يېنىڭدا مەن،
ئىندىمىسەك كەتتىم يىراق.

باغچىلارغا سۇ كىرىپتۇ
مۇز قىلىپ تېيىلغىدەك.
ياردىن بىر گەپ ئىشەتتىم
يۈرىگىم يېرىلغىدەك.

كوزۇڭ بىلەن كوردۇڭمۇ،
قۇلىڭنىڭ ئاڭلىغان يالغان.
نىمانچىلا رەنجىيسەن،
مەن ساڭا نىمە قىلغان.

يارغىدەكمۇ ئەمەسمەن،
يارالغىدەكمۇ ئەمەسمەن.
يارنىڭ سېسىق گېپىگە
چىدالغىدەك ئەمەسمەن.

ئاللا يارىم بۇ يايلاقتا
ئەجەپ يايلايسەن.
ئۈزەڭ ئويناپ، ئۈزەڭ كۈلۈپ
كىمگە لاي - لايىسەن ①.

ئىگىز تاققا چىققاندا،
قولنىڭىزنى مەن تارتقان.
بار ئويۇننى سىز ئويناپ،
دەردىڭىزنى مەن تارتقان.

① لايلاش — قىيىداش مەنىسىدە.

ئاتنى مىندىم ئالدىمچە،
ئېلىپ ئوردى يانمىچە.
يېڭى يارچە يار تۇتسام،
ئويناتمىدى مەيلىمچە.

چوڭ چىراقنى قالدۇرۇپ،
كىچىك چىراقنى ياندۇرۇپ.
يارغا مەن نىمە قىلغان،
كىچىسى يول ماڭدۇرۇپ.

كەتسەڭ كېتتۈر يارىم،
سەندىن نىمە پەرۋايىم.
سەن تاشلاپ كېتەر بولساڭ،
ھەر جايدا مېنىڭ يارىم.

شىلدىر - شىلدىر قومۇشقا،
شەبنەم چۈشتى نىمىشقا.
قدىر بىلىمىس نادانغا،
كوڭلۇم چۈشتى نىمىشقا.

يېڭى ئايدەك كورۇنۇپ،
غايىپ بولارنى بىلىمدىم.
ئالتە كۈن مېھمان بولۇپ،
تاشلاپ كېتەرنى بىلىمدىم.

باغ ھويلاڭغا باغچاڭمەن،
پىشاۋانغا زىلچاڭمەن.
بىلسەڭ يارىم سەھەردە،
پۇرايدىغان غۇنچەڭ مەن.

كەت دىسەڭ مەيلى كېتەرمەن،
ئۇزدىسەڭ كەلمەمدىمەن.
ئاھ سېنىڭ قىلغان خۇيۇڭغا
مەن تىرىك ئۈمىدەمدىمەن.

چىرىغىڭنىڭ كويىڭىدىن
كويىڭىنى ياخشىراق.
بىۋاپاننىڭ سويىڭىدىن
سويىمىڭىنى ياخشىراق.

شاتىۋا گۈللۈك نىمە،
باغاسى يوق بەش تەڭگە.
يارىم دەپ يۇرۇپتىمەن،
ئەتىرىۋەتتى ئۈستەڭگە.

كەتتى دەپ كوڭلۇڭنى بۇزما،
كوڭلى سەككىز يارىغا.
نىمە دەپ بەردىم كوڭلۇنى
ۋەدىسى يالغانغا.

ئاق ئاللىمنى تەرمەيمەن،
ئېتىگىمنى لاي قىلىپ.
بىۋاپانى سويىمەيمەن
ياش ئومرۇمنى زاي قىلىپ.

موللىنى نەدىن بىلۈرسىز،
دەستىر①دە قەلىسى.
بىۋاپانىڭ دەردى يامان
تۈگىمەيدۇ ئەلىسى.

باغ ئىكەن، سۇ يوق ئىكەن،
سارغىمىپ قايتۇ قېرەك.
بىۋاپانىڭ دەردىدە
ئورنىدا تۇرماس يۈرەك.

چىنىنى بەرمەڭ نادانغا،
چېكىپ ئويىناپ سۇندۇرۇر.
بىۋاپا مەستۇرخان
قاچان كوڭۇلنى تىنىدۇرۇر.

بىۋاپا بۈگۈن باردۇر،
تاڭلا ئۇنۇتقاي يارىنى.
ئادىسى ھەرگىز ئۇنۇتماس،
بىرلا سويىگەن يارىنى.

① دەستەر — سەللە.

چاكانداككى سوقۇپ سالساڭ،
قازاندا چاي بولماسۇ.
سېنىڭدەك بىۋاپا يارغا،
ئەقىدەم زايى بولماسۇ؟

بىۋاپا كەتتى يىراققا،
ئوتى مەندىن كەتتى.
ئاد ئۇرۇپ، قان يىغلىسام،
ھالىغا ئانچە يەتمىدى.

گۈلەمشۇا گۈلنى كورۇڭ،
بەرگى ساپان قايرىلىدۇ.
بىۋاپا يارنى كورۇڭ
ئولمەي تىرىك ئايرىلىدۇ.

ئوينىيدۇ يەى ئوينىيدۇ،
ئەگم يولدا ئوينىيدۇ.
راست گېپىنى ئېيتمايدۇ،
شىرىن جاننى قىينايدۇ.

كىردىلە شەرنىڭ يولىغا،
ھىچقاچان باقمايدىلا.
سالىدلا دوزاق ئوتىغا،
ئۇۋالىدىن قوقمايدىلا.

كەچمىگەن دەريانى كەچتىم،
 ئولمىدىم سۇغا ئېقىپ.
 ئەمدى كوڭلۇڭ تىنىدىمۇ،
 يۈرگىمىگە ئوت يېقىپ.

قاپ - قارا بوران كېلىپ،
 توزۇتتى گۈلنىڭ بەرگىنى.
 كىمگە ئېيتىپ كىمگە يىغلاي،
 بىۋاپا يار دەردىنى.

ھاۋادا بۇلۇت كوڭلۇم،
 ياردىن ئائۇمىت كوڭلۇم.
 يار باقمىغىدەك ئەمدى،
 سەن يارنى ئۇنۇت كوڭلۇم.

بوگۇن ئايغا ئالتە دەيدۇ،
 سانسام يەتتى.
 بىۋاپاغا ئاشنا بولسام،
 تاشلىدى، كەتتى.

مېنى تاشلاپ كەتكىنىنى
 ئۇنۇتمىغايمەن.

ئەمدى كەلسە قاشىغا
يولاتمايىمەن.

يولاتمايىمەن قاشىغا
مۇڭلىنىپ قالسۇن.

ئارپا، بۇغداي سامىنىدەك،
سارغىيىپ قالسۇن.

بارۇرمەن دەپ تۇرۇرمەن،
يالغاندىن ئېيتقان.

بارار، تۇرار يوللىرىغا
ئازغان تېرىتقان.

تال دەپتىمەن، تال دەپتىمەن،
تېرەك ئىكەنسز.

ئۇشلاپ ① قويغان ئۇن دەپتىمەن،
كەپەك ئىكەنسز.

تەقدىر ئاللا، سويىھان ئاللا،
تاغنى ياراتتى.

تاغ ئاراسى قاراڭغۇ دەپ،
ئايىنى ياراتتى.

① ئۇشلاپ — تاسقاپ.

ئاي ئالدىدا، كۈن كەينىدە،

ھەسرەت ئىچىدە.

چىقىمىس ئۆتى ماڭا سالدېڭ،

دەردىم ئىچىدە.

ھەي - ھەي پەلەك سالدېڭ مېنى،

جەۋرى - جاپاغا.

ئىچ - ئىچىدىن يىغلاپتىمەن

سەن بىۋاپاغا.

قانداق قىلاي بېشىم قاتتى،

يارىم كەتكىدەك.

ئالتاي يازدىن ئەگەشكىنىم

زايا كەتكىدەك.

قانداق قىلاي، نىچۈك قىلاي،

بو ھەيرانلىقنى.

پىشانەمگە پۈتۈلگەن ئۇ

سەرگەردانلىقنى.

ئاي دەيدىكەن، كۈن دەيدىكەن،

چاقى پەلەكتە.

ۋاپاسى يوق شۇ يارىمنىڭ

كوڭلى بولەكتە.

تەنگەندە كۈن قىزىلى
سايىنى تالشۇر.
ئىككى ياخشى بېرىلغاندا،
خويمۇ يارشۇر.

قانداق كىشى كىتەرىكىن،
يارىنى تاشلاپ.
مەيلى بولسا ئېلىپ كېتەر،
ئويىگە باشلاپ.

ناماز دىگەر - شام ئارىلاپ،
گۈل باغدا ياتسام.
چولام تەگسە يار قاشىغا،
بارۇرمەن ئاخشام.

كىچىككىنە بالىخاندا،
ئىككىمىز بارتۇق.
قىلىپاس ئىشنى قىلىپ قويۇپ،
دەردىنى تارتۇق.

بىزلەر يۈرگەن ئىگىز تاغلار
باغراشنىڭ تاغى.

قوللىرىدا ئەڭگۈشتەرى
تىللادىن باغى.

☆

ئاللا يايىرىم بۇ يايلاقنى
قانداق يايلايسەن.
ئۈزەڭ كىچىك، ئاشىغىڭ چوڭ،
قانداق ئوينايىسەن.

ياندۇرۇلغان بۇلاق قاينىغاندەك،
يايىرىمنىڭ كۈزى.
شېكەر، ناۋات چاپنىغاندەك،
سۈزلىگەن سۈزى.

قەن - ناۋات ئاغزىڭدىن دۇر،
شېكەر لېۋىڭدە.
سېرىق زەپەر قات ئېچىلار،
باشقان ئىزىڭدە.

ئاتلا ئۇرۇق، يوللار يىراق،
كەلگىنىم شۇدۇر.
ئاشىقلىقتا مۇرادىمغا،
يەتكىنىم شۇدۇر.

ئىگىز - ئىگىز تۈۋە ① بولسا،

قاراپ ياتقىلى.

كەچمەككەنە خەنجەر بولسا،

يۈرەك يارىمىلى.

قانداق قىلاي نە ئىلاجىم،

كېتىپ قالسىلا.

سېلىپ كويۇك ئوتىغا،

تاشلاپ ماڭسىلا؟

كېتەرەككى بىلەر بولسام،

يولدا تۇرۇردۇم.

يىغلاپ - يىغلاپ قالغىنىمدىن

بىرگە بارۇردۇم.

كېتەرەككى بىلەر بولسام،

ئۇزاتماسىدىم.

كەتەن ئېلىپ يوللىرىڭنى

تۈزەتمەسىدىم.

يالغۇزۇم يالغۇز ياغاچنىڭ،

ياندا تۇرۇرۇمۇسىز؟

① تۈۋە - ئوڭزە مەنىسىدە.

شۇ تىكەننىڭ دەردىنى،
بىر گۈل ئۈچۈن تارتۇرۇمۇسىز؟

ۋاپايىڭ بارمۇ دەپ
چەندەن يۈگۈردۈم.
ۋاپايىڭ يېقى ئىكەن،
مەڭ - مەڭ ئۆكۈندۈم.

كىلەرمۇ دەپ تاما قىلما،
كەتكىنىم شۇدۇر.
ئاشىق ئويىناپ مۇرادىمغا
يەتكىنىم شۇدۇر.

كىڭەش بىلەن ئىچىمەيتىمەن،
كۈچلۈك ھاراقنى.
تۈگۈلۈك بىلەن چۈشمەن دەپ،
يىدىم تايلاقنى.

ئىگىز - ئىگىز كورۇنگەنلەر،
كارىز داراخى.
بىزنىڭ يارنى كۆرسەتمىگەن
يولنىڭ يىراقى.

قەغەز بىلەن گۈل ياسىدىم،
سىيا بىلەن سوز،
ئالتۇن بىلەن ئۈزۈك ئەتتىم،
لەئەل بىلەن كوز.

ئالتۇن بىلەن ئەتكەن ئۈزۈك،
بىلەككىزدە.
كاككۇك بولۇپ سايىرئالاي،
تېرەككىزدە.
بېلىق بولۇپ ئوينىئالاي،
يۈرەككىزدە.

ھاۋامىكىن، بولۇتمىكىن،
يامغۇر تامچىلۇر.
يارنىڭ قوينى بېشى ئىكەن،
كوڭلۇم ئاچىلۇر.

☆

ئالتۇن پىچاق، كۈمۈش پىچاق،
بىلىسەم ئوتسەس.
يىراقتىكى يارنىڭ ئوتى،
سۇ قويسام ئۈچمەس.

دەردىڭ بىلەن پىزاقىڭدا
ئولگىدەك بولدۇم.
شۇ ھالەتتە بولساڭ يارىم،
سويگىدەك بولدۇم.

ئاللا يارىم سەن كېۋەز بول،
مەن يۈگەي بولاي.
ئىرمالشىپ، چىرمالشىپ
شاخىڭغا قوناي.

ئاتاممىكىن، ئاناممىكىن،
كاڭشاڭدا ياتقان.
كۈزى قارا، يۈزى سۈزۈك
جاننى قاخشاتقان.

ئىگىز يەرگە دالان سالسام
ئاراشتا قالدى.
ئۈنەش ياشتا سويگەن يارلار
تالاشتا قالدى.

ئىگىز يەرگە چىققا يارىم
كورۇشتى دەيدۇ.
تال بويۇڭنى ئەگىمە يارىم
سۇيۇشتى دەيدۇ.

ئاتام مېنى، ئاتام مېنى
بالام دېمىسۇن.
شۇ كويلارغا خۇدا ساپتۇ،
پۇشمان يېمىسۇن.

بارغانلاردىن يانغانلاردىن
سېنى سورايىمۇ؟
سېنىڭ ھالىڭ نە كەچتى دەپ
ئۈزەم بارايمۇ؟

يىراق بولۇپ، يېقىن بولۇپ،
داۋانى يوقتۇر.
مەن يارىمنى كورۇپ ئولسەم
ئارمانىم يوقتۇر.

ئاتىم بولسا، ئاتىم بولسا،
ئالا (ئا) تىم بولسا؛
مەن يارىمنى سېغىنغاندا
قانائىتىم بولسا.

يارىم بولساڭ سەھەر كەلگىن
قورقماي ئولۇمدىن.
مەيلىڭ بولسا ئالغاچ كەلگىن
جۇخۇار گۈلىڭدىن.

ئانا خاننىڭ ئوزى ئوبدان،
ئانىسى يامان.
ئەتە - ئاخشام باراي دىسەم
ۋەدىسى يالغان.

كويگەنەمنى بىلمەي يارىم
بىخەۋەر ياتۇر.
دەرت ئاغرىغى يۈرەكتىدۇر،
ئۇنى كىم تاپۇر.

مىنگەن ئېتىم چىلان تورۇق،
قېيىندىن ئىگەر.
يىراقتىكى يارنىڭ ئوتى
يۈرەككە تېگەر.

سىم - سىم ئارىلاپ يامغۇر ياغدى
تاغلارنى بويلاپ.
كورەر كوزۇم كۆرمەس بولدى،
يولۇڭغا قاراپ.

يار يولغا ئاتلانمىتۇ
مىنگەنى دۇلدۇل.
قاچار①لارى قىزىل ئالما،
ساچلىرى سۇمبۇل.

نەسە بولۇر جېنىم خېنىم،
يېنىمغا كەلسەڭ.
چاڭقاپ تۇرغان يۈرەگىمگە
ئۈسسەلىق بەرسەڭ.

ھەر يەرگە بارساڭ مېنى ئۇنۇتما،
يىغلار كوزۇڭدىن ياشنى قۇرۇتما.

يارىمنى كورۇپ مەستانە بولدۇم،
ئەقلى ھۇشۇمدىن بىگانە بولدۇم.

يارىم ئىشىگىگە قونغىلى كەلدىم،
مەيلىڭ بارمۇ دەپ سورىغىلى كەلدىم.

①قاچار — مەڭزى.

يارنىڭ بېغدا ئالما پىشپتۇ،
بەرگى ئۈزۈلۈپ يەرگە چۈشۈپتۇ.

نازنگول ھەققىدە

ئالەمدە يوقتۇر ئۆزلىرى،
بەكمۇ شەرىن سۆزلىرى.
كۆڭلۈمنى ئالغان ئۆزلىرى،
ئالسام سېنى ئەي نازىگەر.

کردم ئىشەنگەن مەن غەرىپ،
 ئىدكى كوزۇمگە ياش ئېلىپ.
 ئىشەنچ ئۆتى جانغا سېلىپ،
 ئالسام سېنى ئەي نازىگۈل.

كېچىسى ھوقۇش بولۇپ،
كۈندۈزى بېھۇش بولۇپ.
سەن كىيىك، مەن قۇش بولۇپ،
ئالسام سېنى ئەي نازىگۈل.

دەردىم تولا يارىم مېنىڭ،
يەتسۇن ساڭا زارىم مېنىڭ.
بىر كۈن يېتەر ئاھىم مېنىڭ،
ئالسام سېنى ئەي نازىگۈل.

دەردىم تولا كويدۇم ساڭا،
بىركۈن خەۋەر بەرگىن ماڭا.
جېنىم پىدا بولسۇن ساڭا،
ئالسام سېنى ئەي نازىگۈل.

زەيتۇنسىخان ھەققىدە

چىقىمىۋالدىڭ تېرەككە،
ئوتنى ياقتىڭ يۈرەككە.
كوڭلۇم ھەرگىز بارمايدۇ،
سەندىن گۈلۈم بولەككە،
ۋاي جېنىم زەيتۇنسىخان.

زەيتۇنسىخاننىڭ قولىدا
ئالتۇن بىلەن كۈمۈش بار.
ئەتكەن ئاشلىرى تاتلىق
قوللىرىدا چومۇش بار.
ئاھ جېنىم زەيتۇنسىخان.

ئەنجان دوپپام بار دەيسەن،
كىيمەيدىغان نىمەڭگە.
ئاخشام بولسا چىملايسەن
چىقمايدىغان نىمەڭگە.
ۋاي جېنىم زەيتۇنسىخان.

ئۇ كۈچىدا سەن بولساڭ،

بۇ كۈچىدا مەن بولاي.

ئانار گۈلى سەن بولساڭ

يۈپۇرمىغى مەن بولاي.

ئاھ جېنىم زەيتۇنخان.

ئالما بەردىم قولۇڭغا،

كويۇپ قالدىم بويۇڭغا.

بىر نەچچە زامان بولدى،

قاراپ قالدىم يولۇڭغا.

ئاھ جېنىم زەيتۇنخان.

سېنىڭگىز مەن سېنىڭ مەن،

خەجلىسەڭ مەن پۇلۇڭمەن.

سېنىڭ بولماي كىمىنىڭ مەن،

ئىشلەتسەڭ بىر قۇلۇڭ مەن.

ئومىغىم زەيتۇنخان.

قۇمۇل يولى قومۇشلۇق،

قاران - قومۇش يۇيۇغلۇق.

بۇ جاھاندا بارمىكىن

زەيتۇنەمدەك بىر ئوڭلۇق.

ئامرىغىم زەيتۇنخان.

باسما كوينەكلىك جۇگان

باغدا بىر گۈل بار ئىدى،
ئالتۇن باھالىق گۈل ئىدى.
تۈگمىسى ئېچىلمىغان
يارىغا لايىق گۈل ئىدى.
يۇرگىم سەكپارسى
باسما كوينەكلىك جۇگان.
ئەجەپ يامان دەردى بار،
شاھ كوينەكلىك جۇگان.

سەز يارىم يامانلىماڭ،
ياخشى - ياماننى كىم بىلىۋر.
ئىككى ياخشى بىر بولۇپ،
سايىنى تېرىسا گۈل بولۇر.

قارا كوز

يۇرتىڭىزغا ماڭغىچە،
ئوتنى ئېلىڭ قاراكوز.
ئوتنى ئالماي ماڭغىچە
جاننى ئېلىڭ قاراكوز.

مەن مۇساپىر غەرىپقا
قاراپ قىيۇڭ قاراكوز.
بىرنى سويۇپ قويىسىڭىز
ساۋاپ بولۇر قاراكوز.

ئالمىلىق باققا كىرىپ،
ئالما ئاتقان قارا كوز.
تال چىۋىقتەك ئىگىلىپ،
قاشنى ئاتقان قاراكوز.

ئاتاڭ قىچقاردىمۇ كەكلىك

ئاتاڭ قىچقاردىمۇ كەكلىك،
ئاناڭ قىچقاردىمۇ كەكلىك.
قەپەزنىڭ قەدرىنى بىلمەي،
ئۇچۇپ كەتكەن نادان كەكلىك.

ئۇچۇپ ھاۋاغا چىققاندا،
لېچىن سوقسۇن سېنى كەكلىك.
يېنىپ دەرياغا چۈشكەندە،
لەھەڭ يۇتسۇن سېنى كەكلىك.

مەشرەپ بىيەتلىرى

يار سەنەم

سىڭلىم - سىڭلىم ساچىڭىز يەرگە تېگەر يار سەنەم
قىز بويىغا يەتكەندە ئەرگە تېگەر يار سەنەم.

سىڭلىم - سىڭلىم تويۇڭنى بويلاپ چۈشتۈم يار سەنەم
يىڭنە پاتماس تۈڭلۈكتىن يەڭدەپ چۈشتۈم يار سەنەم.

ئاپتوۋغا سۇ قۇيسام ئىللىمايدۇ يار سەنەم،
قىزنىڭ مەيلى بار ئۈچۈن يىغلىمايدۇ يار سەنەم.

يىغلىما قىز، يىغلىما، تويۇڭ بولدى يار سەنەم
ئالتۇن بىلەن بوسۇغاڭ ئويۇڭ بولدى يار سەنەم.

غاز بالىسى، غاز بالىسى، غاز بالىسى يار سەنەم،
ئوت تەككەندەك چىقىرايدۇ قىز ئانىسى يار سەنەم.

يۇسۇپ بىلەن زىلەيخا قېرىدىلا يار سەنەم.
ئاشىق ئوتىنى ئالەمگە تېرىدىلا يار سەنەم.

يۇسۇپ بىلەن زىلەيخا بولسا كىشى يار سەنەم،
ئاشىق ئوتىنى ئۇلاردىن سورىسا كىشى يار سەنەم.

ئاپپاق - ئاپپاق توشقانلار سايدا تولا يار سەنەم،
قىز ئالماغان يىگىتلەر تويدا تولا يار سەنەم.

قىزىل - قىزىل پىيازنىڭ پوستى تولا يار سەنەم،
ئويلەنمىگەن يىگىتنىڭ دوستى تولا يار سەنەم.

قارا - قارا قاغىلار خاماندادۇر يار سەنەم
قىز ئالماغان يىگىتلەر ئارماندادۇر يار سەنەم.

تاغنى تۇمان، چاڭ بېسىپتۇ قار كېلەدۇر يار سەنەم
بەرگى غازاڭ توننى كىيىپ يار كېلەدۇر يار سەنەم.

ئېلىپ بويلىق ئاي سەنەم، ئاتنىڭ نەدۇر يار سەنەم،
ئاتلىرىڭىزنى بىلىمەيمەن زاتنىڭ نەدۇر يار سەنەم.

نەدۇر سېنىڭ ماكانىڭ سەكپارىدۇر يار سەنەم،
چولپان كوزۇڭ دىلبىرىم مەستانىدۇر يار سەنەم.

سەكرەپ ئۆتكەن جەرەننى سەككىز دەڭلار يار سەنەم،
سەككىز قىزنىڭ بىرىنى سىڭلىم دەڭلار يار سەنەم.

گۈل قېشىدا چىمەنگە نە ئەتىۋار يار سەنەم،
مۇرادىغا يەتكەننىڭ دولتى بار يار سەنەم.

يىراق يەردىن مەن كەلدىم خان ئەركىسى يار سەنەم،
يىگانەڭنى ماڭا بەر يول خەرجىسى يار سەنەم.

ئەگىم - ئەگىم يوللاردىن ئىز كېلىدۇ يار سەنەم،
قىزىل توننى پۇركىنىپ قىز كېلىدۇ يار سەنەم.

پۇركەلمە قىز، پۇركەلمە، كىم كورۇدۇ يار سەنەم،
قارا چاپچىنى سەن تاراپ كىم سويۇدۇ يار سەنەم.

كورپە جۇڭىنى سوغلاردا كىيسە ياخشى يار سەنەم،
ئاشىق كىشى مەشرەپتە سويسە ياخشى يار سەنەم.

ھاي - ھاي ئېتىم بارىدا خۇش كورىمەن يار سەنەم،
مەن يارىمنى سېغىنىسام چۇش كورىمەن يار سەنەم.

ھاي - ھاي ئۇچقان بېغىر ئاق يول ئادىشىم يار سەنەم
باراي دىسەم يول يىراق قېرىندىشىم يار سەنەم.

قىز كېلىدۇ خىرامان يارى بىلەن يار سەنەم،
قىز ئانىسى يىغلايدۇ زارى بىلەن يار سەنەم.

يولەن ناخشىسى

ھاي - ھاي يولەن، ھاي يولەن گۈل قايدا بار،
بىر ياخشىغا بىر يامان ھەر جايدا بار.

ھاي - ھاي يولەن، ھاي يولەن بارمۇ ھايات،
قارچۇغىدەك بويۇڭغا بولدۇم ساپاد.

ھاي - ھاي يولەن، ھاي يولەن نەقلاي،
خەنجەر ئېلىپ يۈرەكنى پارە قلاي.

ھاي - ھاي يولەن، ھاي يولەن قار كېلىدۇ،
بەرگى غازاڭ توننى كىيىپ يار كېلىدۇ.

بەرگى غازاڭ توننىڭ بەرگى تولا،
قىز ئالمىغان يىگىتنىڭ دەردى تولا.

ئالا - ئالا كوكىنەك پاقا ئالۇر،
ئويلەنمىگەن يىگىتلەر خاپا بولۇر.

يېشىل - يېشىل قارىغايىلار تاغدا ياتۇر،
ئويلەنمىگەن يىگىتلەر قايدا ياتۇر.

ئاپپاق - ئاپپاق توشقانلار سايدا تولا،
ئويلەنمىگەن يىگىتلەر ئويدا تولا.

شىلدەر - شىلدەر قومۇشقا سىرغام چۈشتى،
سىنالمىغان يىگىتكە سىگىلم چۈشتى.

*

ھاي - ھاي يولەن باشلادىلا ۋاي جېنىمى،
گۈلنى ئېلىپ چىمەنگە تاشلادىلا ۋاي جېنىمى.

قارا مەلىقنىڭ ئوقى ھاۋادا پىل - پىل قىلدۇ،
قاراقاش يارنىڭ ئوتى يۈرەكتە ۋىل - ۋىل قىلدۇ.

مەلىق ئوقى ئېغىر نىمە ئويان - بۇيان غايلىماس ①،
يار ئوتى يامان نىمە، ئاشىق ئوتىغا پايلىماس.

قىز كوچۇرۇش ناخشىسى

يىغلىما قىز، يىغلىما، تويۇڭ بولدى،
ئالتۇن گۈللۈك كوشۇگە ئويۇڭ بولدى.

يىغلىما قىز، يىغلىما، خوش بولۇرسىز،
قارچۇغىدەك يىگىتكە قوش بولۇرسىز.

① غايلىماس - قىيىپ كەتمەسلىك مەنىسىدە.

يىغلىما قىز، خوشال بولغىن، تويلىشىڭدۇر،
ئالتۇن بويلۇق گۈل يىگىت ئوينىشىڭدۇر.

يىغلىما قىز، فەرىدۇندەك بەختىڭ بولۇر،
ئالتۇن گۈللۈك كوشۇڭىدە تەختىڭ بولۇر.

ئاپتاۋىدا سۇ قويىم ئىللىمايدۇ،
قىز ئانىسى ئۈگەيمەكەن يىغلىمايدۇ.

يۈز ئاچقۇ ناخشىسى

ئاققىمە ياغلىق ئىچىدە بىر تۇتام گۈل ساقلىدىم،
گۈلنى بېشىمغا ئېلىپ تاجى قىلىپ ساقلىدىم.

بارچە خەقلەر تولا كەلدى ھىچ كىشىگە باقمىدىم،
شۇنچە خەقلەر ئارىسىدىن ئۆزلىرىگە ساقلىدىم.

ئوغۇل چوڭ قىلدۇق بىر موللا ئالىم،
خېنىم چوڭ قىلدۇق زەر تولۇن ئايىم.

كىچىككىمە باغ ئىچىدە يېڭى ئۈنگەن گۈل ئانار،
شۇ ئوماق، خۇشخۇي خېنىمنىڭ بويلىرىدا گۈلى بار.

ئاغزىدا ئايەت ئوقۇيدۇ، قولىدا كىتائى بار،
قاشلىرى قىيغان قەلەمدەك، ئاي يۈزىدە خالى بار.

تاغدىن چۈشتى تاش بېلىق، سۇدىن چىقتى ئاي بېلىق،
نەدىن چىقتى بۇ لايىق، بىر - بىرىگە خوپ لايىق،
ھەيران قالسۇن خالايدىق.

ئاي چىقسا ئاي تۇغۇلۇر، كۈن چىقسا كۈن تۇغۇلۇر،
ئالتۇن بويلۇق پەرىزات ئەمدى كەمدىن تۇغۇلۇر.

*

بازارلاردىن ئات ئالدۇق ساغرىسى ئالا،
ئوي مەلىدىن قىز ئالدۇق ئالتۇندەك بالا.

بىرى لەڭغار، بىرى مېخار، قاملىشىپ قالار،
ئاشىق - مەشۇق ئىككى ياشنىڭ ئارزۇسى قانار.

قىزىل گۈللەر ئىچىدە غۇنچىسىنى ساقلىدۇق،
شۇنچە خەقلەر كېلىۋىدى ھىچ كىشىگە باقمىدۇق.

سەگىش ئۈچۈن چىمەنزار ئۈستەڭ بويى ياقلىدۇق،
جاندىن ئېزىز بالىمىزنى ئۈزلىرىگە ساقلىدۇق.

بالام قىلىسلا ئايدەككىنە، بويى قىرچىن تالدەككىنە،
كىشى كۆرسە گۈلدەككىنە، خىزمەت قىلۇر ئەردەككىنە.

*
تار ئېرىقنى ئاتلىدۇق، كەڭ ئېرىقنى قاتلىدۇق،
شۇنچە قىزلار ئارىسىدىن خېنىم بالامنى تالىدۇق.

يارەي ناخشىسى

ئىچ ئۇرۇڭلار، تاش ئۇرۇڭلار، ئوبدان ئۇرۇڭلار،
يار ئۈستىگە يار تۇتۇپتۇ بۇنى كورۇڭلار.

قارا ئاتىم، قاراييلى، قارا ئاغامچا،
ئىگەر، يۈگەن چولدا قالدى بېلىمدە قامچا.

ئىگەر، يۈگەن قالغان يەردە توقۇم قېلىپتۇ،
قەلەم قاشلىق ئوز يارىسىدىن كوڭلۈم قېلىپتۇ.

سىم - سىم دەيدۇ، سىم - سىم دەيدۇ، سىم بار قويۇنۇمدا،
كېچە يېتىپ قوپالمىدىم كىم بار قويۇنۇمدا.

كىچىككىمىنە ئالما شاخى ئىگىچەڭ بولسۇن،
ئىگىچەڭنىڭ يۇيۇرمىغى تىكىلچەڭ بولسۇن.

بارايلى دەپ بارالمىدۇق بايلار باغغا،
باينىڭ قىزى ساپتۇ چەلپەك خوما ياغغا.

باردى دەيدۇ، ياندى دەيدۇ مېنىڭ يارىمنى،
باسقان ئىزى ئاشتى دەيدۇ بويى تالىمنى.

سايدا يۈرگەن سىرىق تۈلكە سايىنىڭ تۈلكىسى،
ئولتۇرەمدۇ - تىرىلدۈرەمدۇ يارنىڭ كۈلكىسى.

بۇلاقتىكى زۈمرەت سۈنى ئالدىم قاپاققا،
يارىم كەلسۇن باشقا قاراپ، دۈشمەن ئاياققا.

مەيلى قانداق تىۋىپ بولسۇن تەۋەرنى تۇتار،
يار ئاغرىغى يۈرەكتىدۇر ئۇنى كىم ئۇقار.

كۈشۈتىدىن ① ئۆتمىگۈنچە ئاقتاش كورۇنمەس،
ئاق بوز ئاتنى مىنىمىگۈنچە يارىم كورۇنمەس.

تۈمۈچۇقلار تاڭ سەھەردە سايىرىشىپ تۇرسا،
ئىككى ئاشىق بىر - بىرىگە قارىشىپ تۇرسا.

ھەر كىشىنىڭ يارى بولسا قېشىدا بولسا،
پەرەڭ ياغلىق ئاشۇ يارنىڭ بېشىدا بولسا.
① كۈشۈتە، ئاقتاش -- جاي ئىسىملىرى.

ئېتىم جەدە، ئېتىم جەدە، مىنگىنىم نەدە،
غانجۇغامدا بەش چىڭ ھاراق ئىچكىنىم نەدە؟

بۇگۈن كېچە، سورۇن كېچە، يىللار ئورۇلدى،
يۈرەكتىكى سېرىق سۇلار قانغا ئورۇلدى.

ئارپا، پۇرچاق سامانىنى شامال ئايرىدۇ،
ئىككى ياخشى بىر بولغاندا دۈشمەن ئايرىدۇ.

ئىگىز داۋان ئاشمىغۇنچە مەنزىل كورۇنەس،
قارا يورغا مىنىگۈنچە چوللەر كېزدەسەس.

قارا يورغا بارىدا قاناتلىق ئىدىم،
تاغدا كىيىك يايلاق بولسا مەن ئاتلىق ئىدىم.

مىنگەن ئېتىم چىلان تورۇق، ئۈستىدە ئىگەر،
يىراقتىكى يارنىڭ ئوتى يۈرەككە تېگەر.

ئېتىم شاڭتو، كالام تارتىماس قالدىم تالادا،
قىلماس ئىشىنى قىلىپ قويۇپ قالدىم بالاغا.

*

ئېتىپ بېرىپ كەلسۇن دەپتۇ، كەلمەسمۇ ئوزى،
كويەر ئوتقا سېلىپ قويۇپ كويمەسمۇ ئوزى.

بۇ دۇنيادا يامان ئىكەن ياردىن ئايرىلغان،
سويگەن ياردىن ئايرىلىپ سەۋدايى بولغان.

سېنىڭ ئۈچۈن مەن جانىمنى داڭغا داڭلادىم،
ئۆتكەن - كەچكەن ئىشلارنىڭ خەقتىن ئاڭلادىم.

بارغىنىڭدىن، تۇرغىنىڭدىن كەتكىنىڭ ياخشى،
بۇ جاپانى تارتقىنىڭدىن ئۆلگىنىڭ ياخشى.

تېرىغان بىلەن ئېلىپ بولماس سايىنىڭ تېشىنى،
دەرت كەلگەندە ئېيتىپ بولماس كۆزنىڭ يېشىنى.

تولا بارسام ئاچچىق قىلىپ يامان سوز قىلماڭ،
بۇ كوڭۇلنىڭ خاھىشىدۇر سىزگە باردۇرغان.

*

مەس بولۇپ يوقتۇر ماجالىم، ھېچ سويەلمىدىڭ مېنى،
گۈل بولۇپ ئالدىڭدا تۇرسام بىر كۆرەلمىدىڭ مېنى.

سايدا بوستان سالمەن سايىداپ يېنىڭ يارىم،
گۈل ھاراغى تۇتمەن مەس بولۇپ يېنىڭ يارىم.

ھاراق ئىچسە ئىچكۈلۈك كوڭۇلنى بىر خوش ئەتكۈلۈك،
ئاشىغى قارىمسا يىغلاپ يۈرۈپ ئەگەشكۈلۈك.

ھاراق ئىچتىم، شاراپ ئىچتىم ئايە، خان داڭلىق بىلەن،
ئاپچىغى كەلسە ئۇرادۇر ماشرەڭ ياغلىق بىلەن.

مەس بولۇپ يىغلاپتەن، مەس بولمىسام يىغلارمىدىم،
مەسلىگىمنى بىلسەم ئىدىم يار بىلەن ئوينارمىدىم.

ئىچسە جانانلار ھاراق بىزلەرگە چوقۇم ئىچۇرۇر،
بەندىلەر قىلسا گۇنا، ئۇنى خۇدايىم كەچۇرۇر.

يۇقۇرى ئىز كەتتى دەپ، تام ياقلاپ ئىز باقتىلا،
ھەمىيە ياقنى باقتىلا، گۈل تۇۋىنى باقمادىلا.

باققا كىردىم كەچىلەپ، ئايسىخاننى يېتىلەپ،
ئايسىخانغا ئوسما قويدۇم باغدىكى گۈلگە يولەپ.

تاققا چىقتىم كىيىك ئاتتىم، بوز كىيىك ئاتالمىدىم،
ئارزۇلاپ ئاشنا تۇتۇپ يېنىدا ياتالمىدىم.

بۇ مېنىڭ مەيلىسچە بولسا چىقىمىسام يار قاشىدىن،
قانىتىم بولسا ئۇچۇپ پەرگانە ① بولسام باشىدىن.

مەن تىلىمنى ساز قىلىپ چالسام راۋاپتىن ياخشىراق،
ئىككى تىزىمنى قۇچاقلاپ ياتسام ياماندىن ياخشىراق.

① پەرۋانە — قۇمۇل شەۋىسىدە پەرگانە.

ئالمىلىق باققا كىرىپ، ئالمىنى ئىرغاتتىلا،
ئالما ساقلىغان جۇگانى زارى - زار يىغلاتتىلا.

ئاي چېنىم، تاڭلا كېلىك، تاڭلار ئاتقاندا كېلىك
مەيلىڭىز بولسا نىگارم، ئالمىلىق باققا كېلىك.

*

ئات ئالساڭلار تاي ئالماڭلار يولغا يۈرمەيدۇ،
چېچى ئۇزۇن قاۋۇل جۇگان قولغا كىرمەيدۇ.

ئۇ مەلدىن بۇ مەلىگە يولى بارمىكىن،
يار ئاغرىغى بولۇپ قالدىم دورى بارمىكىن.

سېنى دىدىم، سېنى دىدىم كەچتىم بۇ جازدىن،
يۈرەك باغرىم پارە - پارە كوز يېشىم قاندىن.

تال چىۋىقتەك بويلىرىڭغا زوقۇم كېلىدۇ،
ئەتە - ئاخشام باراي دىسەم قوققۇم كېلىدۇ.

5. باشقا مەزمۇنلاردىكى قوشاقلار

تەكەببۇر ئەيلەمە، ھەرگىز
مەگەرچە ئاسمان بولساڭ،
ئۈزەڭنى بارچىدىن كام تۇت،
ئەگەر سەن سۇلايمان بولساڭ.

تەكەببۇر ئەيلدى شەيتان،
ئۇنىڭدىن روسيا ① بولدى.
قومۇشنى كورمىدىڭلارمۇ،
باش چىقاردى، بوريا بولدى.

*

بۇرگەم - بۇرگەم بىر بانۇر،
باسما يوتقاندا ياتۇر.
بۇرگەمنى سۇغا سالسام،
كۈزلىرىنى ئالايۇر.

① روسيا — قارا يۈز، چىرايى قارا مەنىسىدە.

بۇرگەمنى بۇغرا ئەتتىم،
تارتىپ بۇرنىدىن تەشتىم.
ئالتە ئايلىق ئۇزۇق ئارتىپ،
يارىم بىلەن مىنگەشتىم.

*

ساقدا تاۋۇز تېرىدىم ئۇندىمىكىن،
پەلىگى پەلەككە يەتتىمىكىن؟
سوراڭلار ئاشىقلارنىڭ ئۇستازىدىن،
مۇرادى. مەقسىدىگە يەتتىمىكىن.

لائىلاھە قۇدرىتىڭدىن قورقسەن،
ياشقىنا ئولان جېنىسىدىن قورقسەن.
كىچىكىمدە كۆپ گۇنا قىلغان ئۇچۇن،
ئاخىرى دوزاق ئوتىدىن قورقسەن.

مەن ئولسەم ئولۇگۇمنى تاغدا قويۇڭ،
تاغ يولى يىراق كەلسە باغدا قويۇڭ.
يۇزۇمنى قىلۋى سايان ئاچىپ قويۇڭ،
بىشىمغا بىردەستە گۈل سانچىپ قويۇڭ.

*

تىلا دەيدۇ، تىللا دەيدۇ، تىللا ئەدىكەن،
تىللادەك يار ئەدە بولسا تىللا شەدىكەن.

تىللاسى بار تۇرسۇنباينىڭ چوڭ قىزى گالۋاڭ،
كىچىك قىزى چەكتىن ئاشقان ساراڭ ئەدىكەن.
ساراڭ بولسا مەيلى دەڭلار كوڭلى سوۋۇپتۇ،
توكۇر پۇتى كىچىگىدە ئوتتا كويۇپتۇ.

*

يېغىمىزدا ئالما تۇرسا شاپتۇلدىن يەپلا،
يوللىرىغا بىز بارغىچە ئوزلىرى كەپلا.
كېلىلايۇ - كېتىلايۇ ساپ قۇرۇق گەپلا،
ئالدىدىلا بىزنى ھەجەپ "سۇيىمەن" دەپلا.

*

بەشكىرەمدىن ئەنجۇر ئالدىم، ئەنجاندىن راۋاپ،
ئاتىڭىزغا ئەلچى قويسام بەرمەيدۇ جاۋاپ.
خۇدا قوشسا قوشار بىزنى ئاتىڭىز قوشماس،
ئاشىقلارنىڭ مازارىنى قىلىمەن تاۋاپ.

*

تاغىمۇ تاغلاردىن ئىگىز،
باغراش دىگەننىڭ تاغلىرى.

توپىنىسىگە قار يېغىپتۇ،
ئاستىدا جان باغلىرى.

ئارى تاغنى تاغ دىمەڭلار،

ئارى تاغ بېھۇش ئىكەن.

ئۇستىگە قارلار يېغىپتۇ،

ئاستىدا يېمىش ئىكەن.

تاغ سايان قىلدۇق سەپەر،

ئەمدى نىچۇك ھاللار كېچەر.

تاغدىمۇ ئادەم تولا،

ئويناپ - كۈلۈپ كۈنلەر ئوتەر.

*

بىزنىڭ يارنى ئاتايدىكەن يۇرتىدا رەنا،

مەن داڭلىسام ئەقلى كاسىل موللامدەك دانا.

دانا بولسا كەل دىگەندە بىر كەلمەسمىدى،

كەلمىگىنىنى بىلىپ قويدۇق قۇرۇقلا بانا.

ئاغزىڭىز ئويماق، كوزىڭىز بۇلاق،

ئېيتىڭ، نىمىشقا چېچىڭىز ئۇلاق.

مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئېتى قاشقىكەن،

چېچى ئۇلاقنىڭ كوڭلى باشقىكەن.

ئىككى تاغنىڭ ئۇيانىدا بىر تۇپ قارىقات،

شۇل يارىمنىڭ مىنگەن ئېتى چىلان تورۇق ئات.

ئۆزەڭگىسى ئالتۇن ئىكەن، قامچىسى پولات،
كوزلىرى خۇمار ئىكەن، لەۋلىرى ناۋات.

كول بېشىغا سۇغا چىققىم، تۇمارنى ئېسىپ،
ئەجەپ خۇشخۇي ئولتۇرۇپلا كىتاپنى ئېچىپ.
ئاستا كېلىپ سالام قىلدىم، بوينۇمنى ئېگىپ،
ئەجەپسىغۇ سەزىمىدىلا كوڭلۇمنى چىڭگىپ.

*

دوستلىرىم مەندىن زىرىكتى،
دۇشمىنىم سەنمۇ زىرىك.
بىر مىسال باردۇر ئاڭدا
تاغلار ئارا ياتماس كىيىك.

دەردى يوق دەمەن مېنى،
دەردىم ئىچىمدە بەش تۇلۇم.
بەش تىپىن پۇل تاپقىچە،
سالىدىك ماڭا جەۋرى - زۇلۇم.

بۇ چىنار نازۇك چىنار،
تەڭمە ئۇنىڭ شاخى سۇنار.
شاخى سۇنغاندىن كېيىن
بۇلبۇل كېلىپ نەگە قونار.

قال چمۇئىنى ئېگىپ - ئېگىپ
مېنى سوقاي دەمەن؟
ئاتا (ئا) نىسى يوق بالالارنى
ئانى تاپاي دەمەن؟

قال چمۇئىنى ئېگىپ - ئېگىپ
مېنى سوقالمايسەن.
ئاتا (ئا) نىسى يوق بالا دەپ
ئانى تاپالمايسەن.

*

سايرا مەشۇغۇم سايرا،
مەن گۈلۈڭ بولاي.
سايراپ - سايراپ شاخىڭدا
بۇلبۇلۈڭ بولاي.

قارلىق تاققا قار يېغىپتۇ،

بوستاندا تۇمان.

يۈرگىمدە ئوت كويەدۇر

كوكلۇمدە گۇمان.

پىشپىن - پىشپىن رەڭلىك
 ؟ نەرسە رەڭلىك
 رەڭلىك رەڭلىك رەڭلىك
 ؟ نەرسە رەڭلىك

پىشپىن - پىشپىن رەڭلىك
 ؟ نەرسە رەڭلىك
 رەڭلىك رەڭلىك رەڭلىك
 ؟ نەرسە رەڭلىك

*

داۋىت رەڭلىك
 رەڭلىك رەڭلىك
 رەڭلىك رەڭلىك
 رەڭلىك رەڭلىك

维吾尔民歌 (维吾尔文)

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放路 306 号)

新疆新华书店发行 新疆新华印刷厂排版

乌苏县印刷厂印刷

787×1092毫米 32 开本 4 印张

1981 年 10 月第 1 版 1981 年 10 月第 1 次印刷

数印, 1—16,000

统一书号: M10098·556 定价: 0.22 元

مۇئاۋىنسىنى سىزغۇچى: لىۋ پېيچېڭ

书号: M10096-558
定价: 0.22元